

KIRSTI

har vært på den 19. Europeiske konferansen i Amsterdam. Les mer om en spennende konferanse og hyggelig fritid på side 4-7

ANNA

Sofie Sanderud er blitt 85 år, husmor med stor familie, mange interesser og spennende fortid. Les intervjuet med henne på side 32 og 33

ELLEN

Katrine Snedal var med på sommermøtet under eikene i juni 2009. Med hennes tekst og trivelige bilder får vi et gjensyn på side 16 og 17

Organ for Larvik Soroptimist Klubb nr. 28 - Årgang 14 - 2009

Sorord

Les om Giseniy-klubbens Marianne Makankakas besøk i Lills hage side 10 og 11

GERD

Stenberg fra Drammen er unionens SIerra-ambassadør og har skrevet et innlegg i Sorord på side 26 og 27

KATE

Moore er en hyggelig gjenganger i Sorord med sitt viktige engasjement for arbeidet mot klasevåpen. Som engelsk soroptimist har hun jobbet utrettelig! Les hennes innlegg på side 30-31

På side 36-37 kan du lese Emmies rapport fra Larvikklubbens

40-ÅRSJUBILEUM

PRESIDENTENS 2 MINUTTER

Kjære soroptimistvenn!

Først vil jeg takke deg for et flott år som er gått. Vi har gjort mye og det syns det vi gjør. Det er en hensikt med vår organisasjon og klubb! Vi har en mening for andre – tenk for et fantastisk utgangspunkt?

Så er julen er her igjen. Ingenting som kan måle seg med denne årstiden. Julen har alle ingredienser av ettertanke, varme, lys og glede. Slik er det for meg.

Som nyutsprunget president tillater jeg meg å komme med to budskap til deg:

Det ene er å ta vare på høytiden du har foran deg på en slik måte at du kan oppleve den som god og nær. Vi vet at alle kan ikke det. Utenfor vår kvinneverden i vår klubb, finnes det mange som ikke opplever dette av våre medsøstre. I Norge, men mest i land lengre unna oss. La oss skjenke dem mange gode tanker.

Det andre er å samle kraft, initiativ og energi til å ta fatt på et nytt soroptimistår

på en slik måte at vi synlig deler vårt engasjement for andre. Jeg er veldig opptatt av handling og resultatene av dem. Hva er vel hensikten med å gjøre ting om det ikke syns noe av det? Spesielt i en slik organisasjon vi deler felleskap i. Jeg vil understreke at det er i søsterskap vi kan hente den energien og kraften. Det jeg kan tilby deg er at jeg skal bidra så godt jeg kan til den inn i det nye året vi står foran.

Jeg ønsker deg alt godt for julen og det nye året vi tar fatt på sammen i 2010.

Tove Akre, president

Solveig Haug Urdal, unionspresident 2007-2009, har inspirert oss ved å si:

Professor Nina Witoszek siterer Einar Gerhardsen i sin pamflett "Verdens beste land". Han modifiserte janteloven til: "Det er lov å tro du er noe, så lenge du er det på vegne av noen." *Altså har soroptimistene lov til å tro at de er noe.*

Soroptimists go for
water

Link deg til denne og les mer om Europaføderasjonens tema <http://www.soroptimists-goforwater.nl/SoroptimistsgoforWater/tabid/89/Default.aspx>

Redaksjonen takker

Redaksjonen vil nok en gang få takke alle dere som bidrar med innlegg i Sorord. Alle innleggene vitner om en klubb med engasjerte medlemmer, noe som gjør det lettere å kunne gi ut medlemsbladet.

For min del var det å lese Sorord til stor hjelp for å bli kjent med alle sammen da jeg var helt ny i klubben.

Videre må annonsører og ikke minst annonseskaffere ha en stor takk.

Og så må vi takke Margaret, intet blad uten henne!

Ha en riktig god jul alle sammen!

Gerd Hellenes

Larvik Soroptimist Klubb

President

Tove Akre

Sekretær

Gerd Hellenes

Kasserer

Maureen Sinclair

Klubbens adresse:

Signalveien 1

3292 Stavern

Redaksjonen for Sorord:

Margaret Støle Karlsen
Lill Bjørvik, Emmie Volmert Sørensen
og Gerd Hellenes

RAPPORT:
Tove Akre/Margaret
FOTOS:
Margaret/Sørafrikas
Ambassade

medlemsmøte med Ellen Bjølset fra Gjøvikklubben

FOREDRAG V/ ELLEN BJØLSET

FORUT er en institusjon som arbeider som rådgivere for land som driver med rusforebygging. Ellen jobber i informasjonsavdelingen. De holder til på Gjøvik.

Hva gjør FORUT?

FORUT, Solidaritetsaksjon for utvikling, er en norsk organisasjon med basis i de norske freds- og edruskapsorganisasjonene IOGT, Juvente og IOGT-Jr. Formålet er å medvirke til sosial mobilisering av fattige og undertrykte i deres kamp for bedre levekår og grunnleggende menneskerettigheter, gjennom bistandstiltak, holdningsskapende virksomhet og politisk bevisstgjøring.

Operativ i fem land

De får penger fra Norad og Høykomisæren for flyktninger. De jobber med programområder. Rusgifters utvikling, kvinners rettigheter og likestilling, humanitært arbeid ovenfor internflyktninger og mennesker som er rammet av krise. FORUT er involvert i utviklingssamarbeid i Sri Lanka, India, Nepal, Sierra Leone og Malawi

Arbeid gjennom partnere. Setter fokus på kvinner – vellykket. Har innsamlingsaksjoner i skole og barnehager. Gjennom dette lære om andre land, og de samler inn penger. Nytt er nettbutikk.

Informasjon i Norge

Informasjons- og holdningsskapende arbeid i Norge er i tillegg til prosjektsamarbeidet en viktig del av FORUTS virksomhet. Denne virksomheten, som har fått et stort omfang, fokuserer generelt på nord/sør-spørsmål, men også på FORUTS egen virksomhet og idégrunnlag, FORUT har rammeavtale med NORAD for sitt informasjonsarbeid.

Nils Moberg, mannen til Sidsel, har arbeidet flere ganger i Sierra Leone i forbindelse med denne organisasjonen. Arbeider i skolene. De trenger å lære gode jordbruksmetoder. Ta vare på avling osv. Helsefokus, opplæring av jordmødre, vaksiner, utdanning av helseøstre. Nevnte også arbeidet i India.

Tips fra Ellen Bjølset:

Tenk tiltak som kan vare over tid, ikke enkeltprosjekter, mener hun. Prøv å finne en organisasjon en kan arbeide gjennom. Det er mye korrupsjon.

Les www.forut.no

Ellen Bjølset og Sidsel Moberg

Koordinatorminutt v/ Sidsel Moberg IGU

Tanker om det å være engasjert internasjonalt og det å engasjere seg. Trakk frem ANC og den hjelpen som ble gitt til ANC fra Norge. En datter av de som ble fengslet sammen med Mandela er nå Sør Afrikas ambassadør i Norge. Sidsel utfordret. Tenk om vi får henne ned til oss!

Nå kan du velge bort gratisavisene

Nå kan du reservere deg mot gratisaviser i postkassen. Grønn Hverdag hjelper deg på vei med et eget Neitakk-merke for gratisaviser. Nå er det ikke lenger bare reklamen du kan reservere deg mot å få i postkassen. Den nye markedsføringsloven som trådte i kraft 1. juni, gjør det også mulig å reservere seg mot gratisaviser. Dette gjelder både de som er reklamefinansiert, og når abonnementsavisene fulldistribuerer enkeltutgaver. Men det er ikke nok å ha merket postkassen med at du ikke ønsker uadressert reklame. Postkassen eller ytterdøren må merkes tydelig med "gratisaviser nei takk".

Du kan lage din egen lapp, eller skrive ut dette merket fra Grønn Hverdag. www.grønnhverdag.no

19. EUROPEISKE amsterdam

RAPPORT:

Kirsti A. Renaud

FOTOS:

Kirsti A. Renaud/SI/E

En "liten" rapport fra vår store tur til Soroptimistenes Europeiske kongress i Amsterdam 9 – 12. juli 2009.
Tema: "Go for water".

DAG 1: TORSDAG 9. JULI.

Dagen startet tidlig, da jeg skulle hente Margaret kl 04:00 og så Gro etter det. Begge var i strålende humør og ganske så våkne, tross dette tidlige tidspunkt for denne store utflukten! På flyet fikk vi plasser helt bakerst, der satt vi godt og det var et par meget sjarmerende fly vertinner som serverte oss litt frokost og kaffe. I tillegg så det visstnok ut til at vi hadde litt ekstra godt humør, så når vi var ferdig med å

spise og alt ryddet bort, kom hun ene av flyvertinnene bort til oss og spurte om ikke vi ville ha en liten "Buck Fizz! Ja, hva visste vi om hva det var, vi sa ja, tusen takk! Så kom de med små hyggelige flasker med champagne og appelsinjuice! Da ble humøret enda bedre, og vi takket de for en strålende tur! KLM, det var toppen.

Vel fremme på Schiphol, gikk vi for å finne billettkontoret til toget vi skulle ta til Amsterdam. Gro loset oss gjennom det hele og vi endte til slutt opp på korrekt perrong og der stod toget, så Gro sa bare, der er toget vårt!
Og vi inn.....hyggelig med togtur og

mange blide mennesker om bord. Turen tar ca 20 min. Konduktøren ropte stasjoner ut, og så plutselig sier Hilversum og deretter Amersfoort! Og jeg tenkte, dette kan vel ikke stemme helt. Spurte så naboen, nei, det toget var på vei til Apeldoorn! Vi kom oss ut så raskt vi kunne i Amersfoort, måtte lete etter nytt billettkontor for å høre om hvilket tog vi da skulle ta. Og kjøpe nye billetter. Jeg skravlet og forklarte så godt jeg kunne på nederlandsk til damen i skranken om hva som hadde skjedd, og hun var bare strålende blid, stemplet våre "gamle" billetter, og sa vi bare kunne bruke de og gå til neste tog til Amsterdam som gikk om 15 minutter. Vi

SOROPTIMISTKONGRESS

juni 2009

Margaret og Gro med Past International President, Margaret Lobo, fra Australia.
Til høyre takkeeposten hun sendte oss:

ankom da til slutt Jernbanestasjonen i Amsterdam og fant ut at det hadde vært hyggelig med en ekstra sightseeing i Nederland. Da ble det taxi til hotellet Van Onna, som ligger i Jordan-strøket ved en vakker, og en av de eldste, kanalene, Bloemgracht. Undertegnede kjenner hotellet godt og selv med 2 stjerner er det et supert alternativ for noen netter i denne sjarmerende byen. Et meget godt utgangspunkt og i et rolig strøk og bare hyggelig. Vi fikk til og med rommene våre tidlig! Tror vi var der ca kl 11:00. Det viste seg at Margaret hadde "sladret" om det hotellet til noen andre soroptimister, så vi bodde sammen med vår kjære unionspresident, Solveig, og vår sjarmerende påtroppende unionspresident, Edle Utaaker, osv.osv. Det var helt topp! Og vi ventet Lill inn av døren senere på kvelden. Vi gledet oss til det.

Men - først måtte vi ha noe mat, lunsj!
En liten aperitiff på rommet, summet hodene våre og så gikk vi til Café Prince for å spise. Jeg kjenner den fra før, et

Dear Margaret

Thank you for making the time to write and send the photo - it is lovely and will bring happy memories of my time in Amsterdam.

It certainly was good to meet so many members from the different Unions of Europe and to hear of the various projects they are doing.

Please give my best regards to all the members of S I Larvik and say a special thank you to them for the service to they do both locally and Internationally in the name of Soroptimist International.

Thank you for the photo, I will add to my album with pictures I have been collecting over the last two years.

*Kind regards, In friendship
Margaret*

Margaret Lobo, International President

Margaret, Kate Moore og Gro

typisk Amsterdamsted. Den ligger i kort avstand fra hotellet og hyggelig beliggenhet ved en kanal. God lunsj og god rosévin.

Deretter dro vi ned til Kongress-sentret, som skulle være i Het Muziektheater, for å registrere oss. Det var åpent fra kl 14:00. Spenningen var stor. Det var første gang Margaret, Gro, Lill og jeg hadde vært med på en slik stor kongress. Vi sjekket også Lill inn, selv om hun kom senere på kvelden. Da slapp hun å være tidlig ute neste dag for å gjøre det. Sentret ligger ikke langt fra Rembrandtsplein. Registreringen tok ikke mer enn ca. 2 minutter, ikke kø og godt organisert. Alle fikk sin flotte "bag" med all informasjon, merkelapper, matlapper, brosjyrer osv.osv. Da vandret vi så rundt og så på "standen" til forskjellige land som solgte sine ting til inntekt for sine saker. Litt av hvert ble kjøpt av smykker osv.osv. Og skravla gikk! Vi

Gro og en hollandsk soroptimist har funnet tonen

soroptimists go for water vannkongressen i Amsterdam

Unionens vannambassadør Lill, unionens miljøkoordinator Margaret, Gro, past president, nå guvernør, Solveig Haug Urdal, unionspresident Edle Utaker og Kirsti

møtte flere fra norske klubber så det ble en livlig start. Bl. annet Gerd Wold Goddard, som kom løpende bort til oss da hun så vi satt i trappen og hvilte litt. Hun hadde vært på guvernørmøte og der hadde vår Margaret fått en personlig takk for det hun hadde bidratt med til The Link, og sa at det hadde virkelig vært til stor hjelp og at bladet hadde fått en ny "lay out" som virket mer innbydende og ikke minst levende. Det var da en artig start for oss! Og ikke minst for Margaret.

Vi måtte så komme oss litt videre, da det var et stort arrangement på kvelden, vi måtte hvile litt, pynte oss litt. Vi spaserte opp til Rembrandts plein, satt der med en liten forfriskning, trikken hjemover, fant en kjempe hyggelig restaurant for middag. Tiden gikk, hjem for å skifte, så taxi tilbake til Kongressentret hvor det skulle være feiring av Den nederlandske Unionens 80 års dag! Det ble taler, bl. annet av en tidligere statsminister i Nederland, konsert med strykere, som spilte musikk med vann som tema, Händel, det ble vist lysbilder - også med vann som tema. "Go for water" var hovedtema gjennom hele kongressen. Alle klubbene fra Nederland

var representert, ca 1 600 kvinner til stede den kvelden.

Vi dro tilbake til hotellet, der var Lill på plass og ventet på oss! Nightcup ble det da, så i seng.

DAG 2: FREDAG 10. JULI

Den andre dagen var det høytidlig åpning ved føderasjonspresidenten og det var interessante foredragsholdere, bl. annet en forsker som fortalte fra hans liv som vannforsker. Viste flotte bilder. Han var engstelig for dagens utvikling. Vi kan lese mer om alt dette i the Link hvor det blir referat fra møtene.

Denne dagen ble det inndeling i grupper. Det gjorde vi da vi meldte oss på kongressen i sin helhet. Vi visste hvor vi skulle gå. Det var interessant, men litt

vanskelig å få noen helhet i systemet, syntes jeg. Alt foregår på engelsk, og det er mye jeg ikke forstår så godt for å få en sammenheng. Lunsj innimellom, og det er ganske imponerende å se hvordan alt fungerte med mat til så mange hver dag, selv om de er vant til dette på slike sentre. Jeg blir imponert, uansett.

Etter endt møtedag med lunsj, pauser osv, ble det inndeling i grupper for nå skulle vi ut på tur til andre Nederlandske klubber! Og siden vann var tema, ble alle mer eller mindre kjørt til steder i nærheten av vann, til båtturer osv. Det var bestilt opp ca. 24 busser hvor alle skulle fordeles! Det ble litt av et optog, da alle bussene kom på

Kirsti nyter mat og gjestfrihet

Gro, Margaret og Marianne

SOROPTIMISTKONGRESS

juni 2009

rekke og rad for å ta med hver sin gruppe. Det tok tid! Vi fra vår klubb samlet oss, det var enklest når vi skulle tilbake til hotellet på kvelden. Vi endte opp i en flott buss og det ble tur opp til Isel Meier og om bord i en båt der det ble servert frityrstekt flyndre, potetsalat, salater osv. Og vin og genever for den som måtte ønske det. Vi fikk bonger, det var bar om bord. Det ble en livlig tur, det blåste ganske kraftig, godt vi hadde med jakker. God plass i båten for de som frøs. Været var ellers ganske bra og ikke noe regn. Vel i land igjen, bussen ventet og det ble sen ankomst Amsterdam ca 23:30, da ble det igjen nightcup men denne gang hos Solveig og Edle! Virkelig trette i seng kl 00:30. For en dag!

DAG 3: LØRDAG 11. JULI.

Gro og jeg hadde fri den dagen, så vi fikk en dag til virkelig å ta inn Amsterdam. Og været var strålende. Lill og Margaret var tilbake på kongressen med møter osv. Jeg var litt guide for Gro og vi hadde rett og slett en herlig dag med litt stopp på kafeer, for et lite glass rosévin, lunsj på en god restaurant osv. Litt kultur fikk vi også, da vi hadde vært på markedet, besøkte vi Rembrandts Huis. Interessant. Så ble det café igjen og spasertur gjennom byen og vi gikk helt tilbake til hotellet og da var det rett før

Lill og Margaret var tilbake. Så ble det pynting til fest igjen, gallamiddag på Hotell Okura i utkanten av sentrum Vi samlet oss og tok taxi dit ut. Gikk på rød løper, det var underholdning med musikk ved inngangen, lirekasse som er et nasjonalt instrument i Nederland. Utrolig mange flotte damer!

Skravla gikk! Apéritif da vi kom, middag i en kjempesal hvor vi satt ved store runde bord, med 10 personer rundt bordet. Helt utrolig å følge med på en slik servering til så mange på én gang. Litt av en logistikk må jeg si. God mat, god vin og ikke mye underholdning under middagen, heller ingen taler. Men, hvert bord fikk en oppgave når det gjaldt vann som vi skulle fremføre med mikrofon. Det ble mye rart ut av det og litt av et sammensurium av opptredener og sang, men egentlig få som kunne høre hva de sa og hva de gjorde. Men morsomt egentlig, vi var nok litt for mange til at det skulle bli vellykket. Uansett, det var morsomt å sitte ved et bord med så mange nasjonaliteter og knytte kontakter! Det er det som er artig. Desserten bestod av et stort kakebord ute i foajeen, der vi kom inn med hundrevis av små nydelige kaker. Og kaffe. Mange gikk rundt og skravla gikk og det ble tatt mange bilder. En utrolig festkveld. Taxi hjem! Selvfølgelig en

”nightcup” og så i seng etter en utrolig dag på alle måter for alle.

DAG 4: SØNDAG 12. JULI.

Frokost på hotellet og pakking, utsjekk- ing, betaling. Hotellet tar ikke kreditkort, som vi visste fra før. Et sjarmerende sted som eies av en eldre herre som hele tiden er til stede for å se folk komme og gå. Vi tok rett og slett en maxitaxi ut til flyet for å spare tid og det ble ikke dyrt heller. Det var en god idé! Hoteleieren sa det var like rimelig, når vi var så mange. Nydelig å slippe taxi først og så tog.

Flyet var i rute og med utrolig mange inntrykk, hodene våre var fulle av alt mulig og skravla gikk!

En uforglemmelig opplevelse, som vi virkelig kan anbefale når slikt skjer litt ” nær ” oss i Norge.

På flyplassen, snart hjemme:

Margaret, Gro og Lill

Lill hygger seg om bord ute på Waddenzee

S t ø t t v å r e a n n o n s ø r e r - d e s t ø t t e r o s s !

Byggmester
Bart Knipmeyer

Larviksveien 55 - Stavern
33 11 73 77 - 924 49 049

Støtt våre annonsører
- de støtter oss!

Vitusapotek - en friskere hverdag!
Økt vekt på råd og veiledning om å holde deg frisk, eller hvordan du kan få en friskere hverdag selv om du kanskje har en sykdom. Vi gir råd om forebyggende tiltak - vær proaktiv og ta ansvar for din egen helse. Med andre ord - oppsøk apoteket før du må!

Du finner oss i Bryggerikvartalet!

 vitus apotek
9-18 (15) SVANEN

Olsen Waag

KONGEGATA 26 • LARVIK
33 14 00 10

Nå kan du levere dine digitale bilder via:

www.gullogfotohuset.no

**GULL & FOTO
HUSET** AS

Olavsgt 5, 3256 Larvik - Tlf 33 18 53 90

Denne plassen er sponset av anonym annonsør.

Beløpet er gitt som støtte til arbeidet

Larvik Soroptimistklubb gjør for å gi kvinner i

u-land hjelp til utdanning.

BYGGMAKKER
Stavern

TERNEVEIEN 2 - STAVERN

Trelast - byggevarer
dører/vinduer
garderobe - maling/
beis - jernvarer
låser/beslag
beleggingsstein
heller - AEG-verktøy

Sko - vesker - kofferter - accessories
www.joyluck.no

Sjekk stil og utvalg - Gågata Larvik - Mobil 41625475

Hanne Jensbo har nettopp fått presidentkjedet av Margaret Lobo som nå er ferdig med sine presidentår, i Rosensalen, Fredriksborg Slot i Hillerød, Danmark

FOTO: Kirsten Holm Iversen

Vi har fått ny verdenspresident! **Med tillatelse fra Århus Stiftstidende**

Hanne Jensbo blev lørdag, 1. august, udnævnt til præsident for 90.000 kvindelige medlemmer af Soroptimist International.

Af Pia Damsgaard Bach,
piba@stiften.dk

Præsident. Hanne Jensbo kæmper kvindernes sag. Både lokalt og globalt.
Arkivfoto: Kim Haugaard.

Muligheden var der, og Hanne Jensbo tog den. I de seneste ti år har den nu pensionerede advokat trin for trin arbejdet sig højere og højere op i organisationen Soroptimist International og er blevet valgt som præsident for organisationen og de 90.000 medlemmer i hele verden. Soroptimist International er en folkelig organisation for kvinder i erhverv, der arbejder for at fremme menneskerettigheder og for forbedring af kvinders status i alle lande ved blandt andet at samle penge ind til projekter og oplyse om kvinders udfordringer.

Sympati for kvinder

Lige i øjeblikket er organisationens fokus blandt andet rettet mod Afghanistan, hvor Soroptimisterne hjælper de opstillede kvinder til præsidentposten og til de 34 provinsråd med at forberede sig på at kæmpe en hård kamp mod mændene og det manddomsdominerede islamiske samfund. Hanne Jensbo er fuld af beundring for kvinder, der tør gøre det i et land som Afghanistan. Men hendes sympati ligger hos kvinder overalt på kloden. Kvinderne er grundstenene i samfundet, mener Hanne Jensbo. Fordi de holder sammen på familien og sørger for de praktiske ting, er det vigtigt med tiltag, der støtter kvinder og børn.

Glad single

Privat er 70-årige Hanne Jensbo single og bor i sit hus i Stavtrup i Viby, hvor hun har boet de sidste 45 år. Hun nyder at være fri til at gøre, hvad hun vil. Og det gør hun. Tiden går med at arbejde i haven, både hjemme og i sommerhuset ved Herring, og gå lidt stavgang. Og selvfølgelig med det frivillige arbejde i Kvindehuset i Viby. Både i bestyrelsen, men også som havemand og rundviser i huset. Hun har to sønner på 40 og 45 år og et par børnebørn, er det også blevet til. Efter Hanne Jensbo blev pensioneret 1. april sidste år, er der blevet mere tid til arbejdet for Soroptimisterne, hvor hun er på rejser til udlandet et par gange om måneden. Tidligere har hun arbejdet som advokat med blandt andet skilsmisser og ejendomshandler. De sidste 15

år af sin karriere solgte og byggede hun sammen med en arkitekt og en ejendomsmægler cirka 800 seniorboliger. Derudover har hun også været formand for Red Barnet i Århus.

Handling fremfor ord

Som sit motto i sit nye hverv som præsident har hun valgt »Handling er vigtigere end ord«, fordi hun synes, der er for mange, der bruger tiden på fine ord og målsætninger i stedet for at handle.

Vejen til præsidentposten har ikke været

snorlige eller særlig målrettet. Ifølge hende selv har hun fået nogle muligheder og er sprunget til, når de har budt sig. Mulighederne har ført til, at hun i dag får overrakt præsidentkæden for Soroptimisterne ved en reception i Rosensalen på Frederiksborg Slot i Hillerød. Som den første dansker nogensinde.

RAPPORT:
Lill Bjørvik, unionens vannambassadør

FOTOS:
Lill Bjørvik/Margaret Støle Karlsen

spennende Rwandabesøk i Lills hage

I Lills lune hage: Hanne, Eva, Marion, Sidsel M., Gro, Marianne Päivi, Tove, Jorunn og Ellen Katrine

VERDEN BLIR MINDRE ...

Vi var ute i god tid, Jorunn og jeg, da vi skulle møte Marianne Mukankaka og Päivi Leanderson som kom med Strømstadfergen 17. juli. De kom for å besøke oss.

En 14 dagers tid i forkant fikk jeg en epost fra Päivi som fortalte at Marianne skulle komme på besøk til dem i Strømstad-klubben - og hun, Marianne, hadde lurt på om det var mulig å treffe oss også. "Klart", sa jeg og inviterte dem til Stavern. Og det viste seg å være en god idé. Til tross for at Gisenyi ligger ved en gedigen innsjø (Kivu), så hadde hun aldri vært i en stor båt og aldri, aldri vært på havet. Og nå fikk hun altså oppleve begge deler på en strålende norsk

solskinnsdag med tilnærmet flatt vann.

Tanken var at vi skulle treffe Anne-Brit i Sandefjord (det var nattåpen by og umulig å komme fra) - og det gjorde vi. Vi tok en kopp kaffe og hygget oss på torget og så på Anne-Brits bilder fra Rwanda.

På vei til Stavern ble trehusene i mange farger kommentert, og på veien gjennom Leiren og opp mot Minnehallen la Marianne merke til noen grønne vekster som de hadde maken til i Rwanda. Det er utrolig artig å vise frem Norge når noen er nysgjerrig og bruker øynene sine og

Trivelig møte og lunsj i Sandefjord: Jorunn, Anne-Brit, Päivi og Marianne

spør og kommenterer!

Praktfull utsikt fra Minnehallen selvfølgelig. Jorunn hadde ikke vært der på flere år, så hun fikk en opplevelse hun også.

Hjemme hos meg, i gården, møtte vi de gamlekjente: Gro, Marion og Sidsel M og de nyeblikjente:

Hanne, Ellen Katrine, Eva H.K., Margaret og Tove. Alt i alt ble vi 12 stykker (og Liv var med oss i ånden. Hun hadde bakt kringle og kom med liten presang spesielt til Marianne som ble veldig rørt.) For øvrig var det flere som bidro til festen, Hanne hadde med seg masse salat, Tove hadde med kake og sørget for at alle fikk noe på tallerkenen, mange hjalp til med å dekke på (og jammen ryddet de bort også da jeg gikk fra alt og glad og fornøyd skulle kjøre gjestene tilbake til Sandefjord).

Vi føler at vi har kjent Marianne ganske lenge egentlig. Da Larvik hadde Utdanningsfondet var Marianne president i Gisenyklubben og det ble litt korrespondanse frem og tilbake. Og da vi senere planla turen til Rwanda var det Marianne vi var i kontakt med. På det tidspunkt var hun Unionspresident. Det var hun og Languide (daværende president) som humpet på dårlige veier i flere timer til Kigali for å møte oss på flyplassen - og som humpet hjem igjen etterpå. Vi så henne som snarest i Amsterdam der hun solgte smykker og vesker m.m.. til inntekt for klubben - og nå kunne vi ønske henne velkommen hos oss. Til glede og inspirasjon for begge parter, tror jeg. Det er det berømmelige søsterskapet som trer i kraft.

Det samme kan i høy grad sies om Päivi. Her har vi den store fordel at vi kan snakke hvert vårt språk og bli forstått. Det er noe med egne ord og nyanser som

Päivi
Leanderson

ikke er like enkelt å få frem på et lært språk. Sandefjord var smarte da de fikk Strømstad som vennskapsklubb. Verden føles mindre når vi plutselig får besøk fra den andre siden av ekvator, men avstand betyr noe tross alt.

Etterhvert kom vi inn på prosjektene som Gisenyi har. Marianne fortalte om

mikrokredittordningen. Unge kvinner kan søke lån for å kjøpe symaskin bl.a. Dermed slipper de å leie, hvilket er dyrt. Symaskinene er dyre de også fordi hånd-

var det blitt mange flere av. Urolighetene sist vinter ble ikke kommentert, men det må simpelthen ha hatt en stor innvirkning på arbeidet. De bor jo vegg i vegg med Kongo og en evig flyktningestrøm frem og tilbake over grensen. Undervisning i søm og husstell og diverse workshops (smykker, vesker) ble drevet som før.

Vi overrakte gaver (elg-serviettholder med elgservietter fra Husfliden) og vi fikk gaver. Det sier jeg ikke hva var fordi det skal vi lodde ut i kveld, på julemøtet vårt.

Det har kanskje med sorooptimismen å gjøre, men til tross for alle forskjeller som måtte være, så føles det som om vi er mer like enn vi er ulike.

drevne symaskiner produseres bare i Kina - og strøm er ikke allemannseie. Opp til nå er det 12 kvinner som har fått lån. Én er fratatt lånet fordi forpliktelsene ikke ble overholdt.

Latrinebyggingen fikk jeg inntrykk av var stoppet opp. Det er mulig jeg ikke helt fikk med meg det som ble sagt, men jeg mener det var selve området i byen som var vanskelig å forholde seg til og at de hadde flyttet virksomheten i nærheten av der hvor de bygget vanntanker. Dem

Lill åpnet hus og hage og Sidsel M., Gro og Marianne hygget seg.

Gjenbesøk: Gro har besøkt Marianne i Gisenyi og nå kom Marianne til oss

RAPPORT:
Sissel Hobæk
FOTOS:
Margaret Støle Karlsen

10. desemberappellen, Moldova og SI-president Hanne Jensbo

På representantskapsmøtet 2009, ble det vedtatt at unionen skal fortsette med Moldova-arbeidet som Tønsberg og Holmestrand har drevet i mange år. Pengene fra TV-innsamlingen er nå oppbrukt, og andre midler må skaffes. Derfor kalles nå prosjektet Moldova 2. Et stort møte ble holdt med soroptimistene i Moldova i mars. Der var kommende SI-president, Hanne Jensbo, med. Hun ble så imponert av arbeidet som var i gang at hun i ettertid har bestemt (hold dere fast!) at innsamlingen gjennom 10. appellen 2009 skal gå til vårt Moldova-arbeid.

Hanne Jensbo var gjest under hele møtet i Fredrikstad og kunngjorde sin beslutning der, til stor applaus fra salen.

Formålet for 10. desember-innsamlingen er det eneste presidenten personlig kan bestemme, og her fikk hun et "gryteferdig" prosjekt som hun selv hadde sett på nært hold, sa hun. Og bedre kunne det ikke bli! Dette er fantastisk gledelig og en kjempestor anerkjennelse til Tønsberg- og Holmestrand soroptimistene som har lagt ned masse arbeid og penger i dette. Vi ønsker hele prosjektet lykke til videre, og hele Soroptimist-norge skal stå bak.

I tillegg en liten ekstra Larvik-sak: Brosjyren som er laget i forbindelse med appellen og informasjonen om Moldova-prosjektet er designet av vårt eget klubbmedlem, Margaret Støle Karlsen. Så vi er liksom litt med på dette vi også!

FJORÅRETS 10. DESEMBERAPPELL

innbrakte **£158 684,23** til prosjektet "Securing a future" til Addis Ababa Fistula Hospital, det ledende senter i verden nettopp på fistul, i samarbeid med Hamlin Fistula Relief and Aid Fund. Også desemberappellen 2007 gikk til samme formål. Det var SI-president, Margaret Lobo som hadde dette som sin desemberappell 2007 og 2008.

Det er mange penger som kom inn her. Det bare å håpe at Hanne Jensbos appell for Moldova vil innbringe like mye eller mer!

Som Hanne Jensbo, den nye SI-presidenten fra Danmark, selv skriver:

"Her er så den seneste oppdatering fra december appeal 2008. Så må vi håpe, at vi kan gjøre det lige så godt, om ikke bedre for Moldova."

vi vant!

Unionspresident
Edle Utaaker og Liv
Handeland

Unionspresident
Edle Utaaker og
Moldovaprojektets
Liv Handeland

Fra 1. til 4. august 2009 holdt Soroptimist International styremøte i København, og jeg var med som "silent observer". Til sammen ca. 50 "silent soroptimist observers" fra forskjellige land fikk følge forhandlingene på det 4 dager lange møtet. Vi måtte bokstavelig talt være "silent"! Det vil si ikke si et ord, og det var ikke lett! Heldigvis kunne vi hviske noen ord i øret på deltakerne i alle pauser og under alle måltid. Noe gikk inn, mens noe nok falt på stengrunn....

Mange viktige saker ble diskutert på styremøtet, blant annet Soroptimist Internationals nye strategiplan. Den skal vedtas på SI Convention i Montreal, Canada i 2011, så følg med!

Det hyggeligste som hendte for Norgesunionens del, var at vi fikk overrakt pris som "Overall winner of

Programme Focus Objective End human trafficking and all forms of violence against women and girls" for vårt Moldovaprojekt. Stor stas! Riktignok fulgte ingen pengepremie med, men heder og ære er på ingen måte å forakte!

Under møtet fikk Hanne Jensbo fra Århus i Danmark overrakt kjede fra avtroppende SI president Margaret Lobo ved en høytidelig seremoni i Rosensalen på Fredriksborg Slott. 180 soroptimister fra 30 land var tilstede, sammen med Hannes nærmeste familie.

Med presidentkjedet rundt halsen, står Hanne Jensbo nå i spissen for ca 90 000 soroptimister i 125 land. Hennes målsetting er å fortsette den nye kursen i organisasjonen. "Vi er ved en korsvei på vei til en ny æra. Det er som en stor

dampbåt, vi endrer langsomt kurs", sa Hanne. "Nå vil vi ikke ha mer bla- bla, men handling!" fortsatte hun. Hanne Jensbos motto for perioden som SI president er "Action speaks louder than words".

Hun har bestemt at hennes 10. desember appell 2009 skal gå til fortsettelse av Norgesunionens Moldovaprojekt. Det vil s at vi sannsynligvis kan fortsette vårt prosjekt mot menneskehandel i Moldova til juni 2011. Det er vi særdeles fornøyd og takknemlig for! Det blir viktig at vi i Norgesunionen i år gjør en ekstra innsats, nettopp for å støtte appellen. Den har fått navnet "Hopes and dreams for everyone".

Liv Handeland
Tønsberg Soroptimistklubb

RAPPORT:
Ellen Katrine Snedal
FOTOS:
Private

fadderordning og utdanningsfondet

Jeg hørte om utdanningsfondet før jeg ble medlem av soroptimistene, og synes det er en fantastisk ide og en fantastisk god sak. Fra den dagen har jeg lurt på hvorfor soroptimistene ikke starter opp en fadderordning. Etter jeg ble medlem har jeg forsøkt å finne litt mer ut om hva utdanningsfondet gir, og om det kan være muligheter for å lage en fadderordning basert på det samme prinsippet. Først noen faktatall jeg har funnet for utdanningsfondet

Ser man på antall utdannelse og hva stipendkostnadene utgjør, er det en tendens at antall stipend øker, mens kostnadene i snitt reduseres. Da det ble delt ut stipender i 1990 var det 2 stipend med en snittkostnad på kr. 1.250,- pr. mnd. I 2008 var det 49 stipend som ble delt ut til en snittkostnad på kr. 146 pr. mnd. På 18 år har totalsummen økt med 287 % fra 30 000,- til kr. 86 000,- pr. år. Dette er veldig bra og det ble i 2008 gitt stipend til alle søkerne. Året før var det 162 søkere, og det ble gitt stipend til 42 av dem. Totalt har det vært 322 tildelte stipend av 971 søkere. Det er totalt utbetalt over 860 000 norske kroner, som gir en snittkostnad på i overkant av 2 500 kroner pr. år og i underkant av 250 kroner pr. mnd.

Hvorfor appellerer utdanningsfondet til meg?

Utdanningsfondet er et svært konkret tiltak for å hjelpe kvinner i den 3. verden. Det appellerer til meg, ikke bare fordi det er et godt konsept hvor kvinner får hjelp med å skape en fremtid for seg og sin familie. Hvor alle pengene uavkortet går til riktig formål. Hvor man på en helt unik måte kan følge opp disse kvinnene i et nærmiljø av kvinner som bryr seg og vil dem vel. Men fordi det må være så lett å få med mange som har lyst til å bidra til et så unikt og fantast-

isk konsept! Det er mye diskusjon omkring u-hjelp og annen bistand til utviklingsland. Et av de store ankepunktene er hvordan hjelp bidrar til at de ansvarlige instanser i land som mottar u-hjelp, fraskriver seg ansvaret for oppbygningen av eget land, og på den måten virker hjelpen mot sin hensikt. Jeg tror en fadderordning kan bidra til nye muligheter for mange kvinner gjennom eller som et supplement til utdanningsfondet. Tilsvarende ordningene med microlån, er stipend og hjelp til utdanning støtte til enkeltmennesker og ikke regjeringer. Bistand enkeltmennesker i mellom omtales som viktigere og riktigere i et utviklingsperspektiv enn bistand fra land til land.

Nye muligheter med fadderordning

Jeg tenkte først at ideen min burde være en del av utdanningsfondet, men jo mer jeg lærer, jo mer ser jeg at det kan være ønskelig å tenke en ordning i tillegg til utdanningsfondet. Men i korte trekk tenker jeg at vi kan lage et konsept som innebærer at man lager en fadderordning for kvinner. Dette kan man tenke seg i mange ulike former:

Det kan være som en ren giverordning, hvor man vet at

årlig beløp går til en kvinnes utdanning, tar man utgangspunkt i en snittpris på utdanningene siste år, vil det bety i underkant av 250,- pr. mnd i ett år, litt i overkant av 2.500,- for ett helt år. Det må jo være en drømmegave til” de som har alt”.

Det kan også være en ordning hvor man kan tenke en tettere tilknytning, nettverksbygging på tvers av landegrensene, hvor den kvinnen som gir penger og den som mottar, får kontakt og har mulighet til å bygge en relasjon. Hvor bra er det ikke om vi klarer å bygge nettverk på tvers av land og kulturer?

Man kan også tenke seg at dette kan være noe mer, for eksempel en grunderhjelp for de som er ferdig med utdanningen og skal starte opp en bedrift – eller trenger kapital for å kjøpe verktøy. For eksempel en symaskin i Rwanda koster faktisk flere tusen kroner!

Hvorfor vil noen bidra til dette – har man ikke nok med å gi til Redd Barna, SOS barnebyer og den slags?

Nei – dette skiller seg klart fra overnevnte. Man kan gjerne hjelpe barn, men hjelper man en kvinne, så hjelper man langt flere! Målet må være å gjøre kvinnene i stand til å ta vare på seg selv

OG barna. ”Hjelper man en mann, hjelper man mannen. Hjelper man en kvinne, hjelper man et helt samfunn”. I tillegg er det ingen andre tilsvarende organisasjoner hvor alle pengene uavkortet går til formålet. Dette er en mulighet som Soroptimistenes utdanningsfond, med sin unike oppbygning, skiller seg fra sammenliknbare organ-

Marguerite Mukia, sykepleier, fikk støtte til ett år med pedagogikk, \$195,-

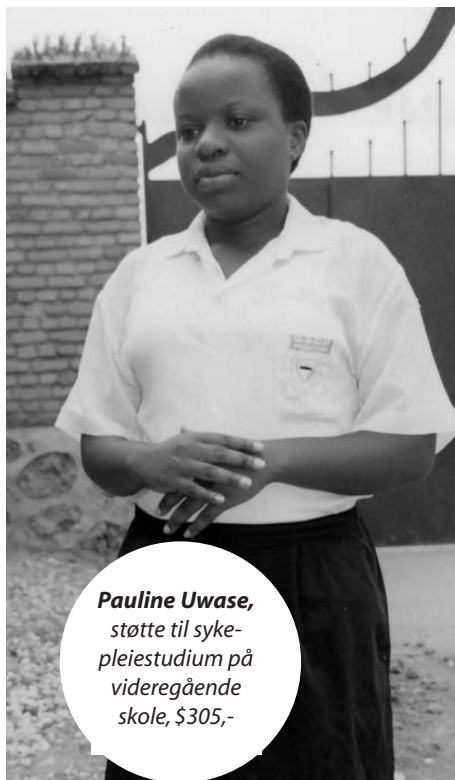
isasjoner. At det organiseres som tidsbegrensede forpliktelser (man dekker et stipend i en gitt periode istedenfor en ordning som ruller fra år til år) vil også være unikt.

Hvorfor tenker jeg nye muligheter?

Bare Norge har ca 65 Soroptimistklubber med ca 2000 medlemmer. Hvis 3 % av medlemmene hvert år rekrutterer en fadder, så har vi doblet antall utdanninger fra dagens nivå på utdanningsfondet. Hvis 30 % av medlemmene gjør det, har vi 10-doblet antall utdanninger. Klarer halvparten av alle medlemmer å få/bli en fadder i løpet av ett år, har vi mulighet til å gi ett års utdanning til 1 000 kvinner, dvs. en økning på 2 000 %. Det er i Europaføderasjonen ca 35.000 medlemmer. Det er ca 3000 soroptimistklubber fordelt på ca 125 land internasjonalt.

Hvordan kan dette realiseres

Soroptimist Norge har mange pågående

Pauline Uwase,
støtte til sykepleiestudium på videregående skole, \$305,-

prosjekter i Moldova. Vi har derfor satt ned en gruppe, bestående av **Sølvi Tufte, Marion Andresen, Tone Lund Nilsen, Torunn Haarberg og undertegnede.** Vi skal jobbe videre med å se på muligheter.

Kanskje kan nettopp Moldova være et område det vil være mulig å prøve ut en slik løsning. Så fikk du noen tanker eller har noe på hjertet du tror vi kan dra nytte av – så setter vi stor pris på innspill! Det er alltid en lang vei fra en ide til praktisk gjennomføring – men jeg tror i denne klubben at alt er mulig, så da er det vel bare å brette opp ermene og begynne å prate med de så mange kunnskapsrike kvinnene som allerede gjør så mye, for å finne ut om dette er gjennomførbart og hvordan vi kan gjøre det. Jeg kunne i hvert fall selv ha lyst til å være fadder i en så god sak!

Sønderborgklubbens brosjyre

Det er viktig med å synliggjøre klubben, hva vi står for og hva vi yter overfor jenter/kvinner - lokalt og globalt. Derfor er brosjyrer og informasjonsmaterieill på trykk og på nett viktige informasjonskanaler overfor soroptimister og folk flest. Vår vennskapsklubb, Sønderborg Soroptimistklubb i Danmark, har gjort noe med behovet for informasjon via brosjyre bl.a. Og det er forsiden på denne som er så ekstra flott, synes redaksjonen! Den prydes nemlig av nesten bare jenter fra Larvik soroptimistklubb! Eneste danske er daværende president i klubben og nåværende redaktør for Dansk Soroptima, Karin Langenberg. Vi synes valget av forsiden er meget smakfullt! ;-)

På bildet er Margaret, Kirsti, Tone, Sissel H., Hanne, Eva og Emmie - alle vi som var på vennskapsklubsbesøk for et par år siden.

Leder
Af: Karin Langenberg

Synlighed

Tak for de mange positive tilbakemeldinger på vores første nummer af Soroptima, det er vi rigtig glade for. Vi er altid meget åbne for nye ideer og inspiration og ser frem til fremtidige input.

Helt i tråd med min indstilling og mit daglige virke i den grafiske branche, læste jeg med interesse Tove Johansons "3 minutter" i oktobernummeret af Soroptima, hvor Tove opfordrede til synlighed i lokalsamfundet.

I Sønderborg gør vi noget ved det. Vi har en flot brochure, som fortæller hvem vi er, og hvad vi arbejder for. Brochuren uddeler vi til arrangører og potentielle medlemmer. Samtidig har vi fået fremstillet en synlig roll-up, som vi bl.a. bruger når vi har markedsdag. Ved Sønderborg klubbens årlige uddeling af legatter sender vi pressen en invitation til pressemøde. Journalister og fotografer møder gerne velvilligt op til uddelingen, og vi får efterfølgende rigtig megen spalteplads i lokale dagblade og ugeaviser, hvor arrangementet omtales. Jeg kan derfor varmt bakke op om Tove Johansons opfordring til mere synlighed i lokalsamfundet - det har virket hos os.

Projekt Sierra, Trafficking og European Days i Århus er nogle af de spændende ting, du kan læse om i dette nummer af Soroptima. Arrangementer og projekter, som er med til at synliggør Soroptimisterne lokalt og internationalt.

God læselyst.
Karin Langenberg

Salg af soroptimistmærkater
stilles hos Brøndbyklubben v/ Rigmor Møller
6755754, rigmormoller@webspeed.dk

Referatet fra høringen på 25. september om "100 kvinder" og "Focus på kvinder" er på websiden

RAPPORT:
Ellen Katrine Snedal
FOTOS:
Margaret Støle Karlsen

Sommermøte under eikene på Kaupang juni 2009

Den 8. Juni i år inviterte Gro til sommermøte under Eikene. Jeg gledet meg til dette møtet fordi det var på dette møtet for ett år siden jeg var på besøk i soroptimistklubben og fikk en fantastisk mottakelse av en stor gruppe varme mennesker.

Årets begivenhet var ikke mindre opplevelserik. Stemningen som var under de fantastiske eikene, kan ikke beskrives, det må kjennes og oppleves! Alle hadde med mat og vi grilltet på spyd i midten av bordene. Praten gikk lystig og det var ikke mange saker på agendaen. Dette ga rom for hygge og prat om løst og fast.

Jeg fikk anledning til å ta opp min første sak, et forslag om å innføre fadderordning som et supplement til utdanningsfondet. Gro sa i forkant at dette kanskje ikke var det best tilrettelagte stedet for å gjøre en slik presentasjon, men jeg tenker nok helt motsatt – kunne det være en bedre ramme? Og et større engasjement har jeg aldri opplevd. Dette var noe mange umiddelbart følte et engasjement i og raskt fikk et eierforhold til. Mange ideer kom opp og det ble valgt ut en gruppe som skal fortsette å jobbe med dette fremover. Det var en fantastisk opplevelse å se at noen tanker så umiddelbart setter et så stort engasjement i sving. Og mange har

erfaringer det er supert å spille på for å komme videre og utvikle dette til en løsning som kan komme til nytte for kvinner som trenger det. For en gjeng flotte kvinner!

Gro fortalte til slutt om det gravstedet vi faktisk satt på, og om de funnene som har blitt gjort. Det blir jo ikke mindre stemningsfullt når man vet at det er svært gammel historie man sitter på. Det er et unikt samlingssted som med det nydelige været ble en fantastisk avslutning før sommeren.

Jeg håper jeg får mulighet til å komme tilbake til dette nydelige stedet!

Øverst: Lill, Maureen og Marion klar til å grille.
Nederst: Liss er godt i gang og det er Mona og Sissel H. også.

Over: Maureen og Marion nyter sommerkvelden

Til venstre: Anne-Gro og Hanne nyter grillmaten
Til høyre: Ingvill og Anne-Brit koser seg under eikene

sommer-møtet under eikene 2009

forts. side 13

RAPPORT:
Gro Stalsberg
FOTOS:
Margaret Støle Karlsen

Velkommen til Nordiske Dager i Bergen juni 2010

11.-13. juni 2010 inviterer Bergensklubben til Nordiske Dager i byen mellom de sju fjell, Bergen. Vi har mottatt følgende invitasjon:

Norgesunionen og Bergen Soroptimistklubb har gledet seg å invitere soroptimister fra de nordiske land, Estonia, Latvia og Litauen til Nordiske dager på Grand Hotell Terminus i Bergen 11-13 juni 2010.

Temaet for møtet er Klimaendringer – hvordan kan vi bidra til å redusere virkningene av klimaendringene og ha bærekraft i våre personlige valg, i myndighetenes politikk og programmer? (SI/E Programme Focus 2007-2011, Objectives)

Vi vil blant annet stille følgende spørsmål: Hva er den aktuelle situasjonen og hva kom ut av FN's klimakonferanse i København i desember 2009 (COP15); hvordan møter lokale myndigheter disse utfordringene, hvordan forbereder energiselskapene seg på nye rammebetingelser og hva kan vi gjøre som organisasjon og som enkeltmennesker for å redusere virkningene av klimaendringene?

Til å snakke om dette har vi blant annet fått professor Eystein Jansen fra

Bjerknessenteret ved UiB og medlem av FN's klimapanel, klimasjef i Bergen kommune Eva Britt Isager og SI President Hanne Jensbo.

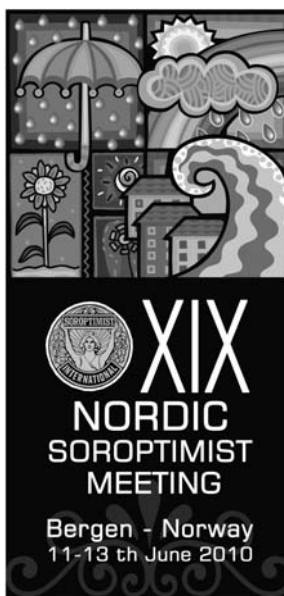
Vi vil også sette arbeidet mot trafkkicking på dagsorden for å følge opp det nordiske prosjektet som ble lansert under Nordiske dager på Island i 2008.

Fredag 11. juni er Bergen kommune vertskap for en mottakelse i Håkonshallen og søndag tilbyr klubbene i og rundt Bergen turer til fjords og til fjells, til spennende museum og til komponisten Edvard Griegs hjem. Konferansespråket er engelsk.

On-line registrering fra 1. desember 2009.

Velkommen til Nordiske dager i Bergen i juni 2010!

Edle Utaaker, Unionspresident

En liten kuriositet: Margaret har blitt hyret inn som designer for emblem og brosjyremateriell i forbindelse med Nordiske Dager i Bergen! Larvikklubben er med også her! I allefall litt :-)

Afghanske kvinner i front for endring

Åtte år etter Talibans fall tar kvinner nå til orde for en utvikling i sitt hjemland som ivaretar deres menneskerettigheter, men prisen de betaler er høy. Skal Afghanistan kunne oppnå stabilitet og fred må kvinner være inkludert på alle nivåer som aktive samfunnsdeltakere, skriver Afghanistan-komiteen og FOKUS i en felles kronikk publisert på ABC nyheter. Les hele kronikken på www.fokuskvinner.no

DET GULE
GALLERIET

galleri & kaffebar

Vinter: Lør-Søn 12-18. Sommer: Hver dag 08-03 (Frokost 08-11, Lunsj 11-18) Vefstgt. 1, Stavern
Tlf: 990 25 122 / 33 19 99 14
caroline@gulegalleriet.no

dedikerte nettselgere

Kjøp andlenett
 Spar miljøet
 tidlig som du
 elper kvinner
 i utdanning!
 30,- pr. stk.
 for kr 100,-

BÆRENETTENE SKAL UT TIL FOLKET - OGSÅ OM SOMMER'NI!

Det skal de ha, jentene som stilte opp under arrangementet "Jentene på kyststien 2009", at de gjør så godt de kan! At Larvikklubben var tidlig ute med å SI NEI TIL PLASTPOSER, og fokuserte hardt på egne bærenett, er et faktum - opplest og vedtatt. At mange nå følger eksempelet, er vi de første til å glede oss over. Nå er det mange som lager bærenett som vi gjør, og det er godt for miljøet. Plastposebruken har fått negativ fokus og fler og fler bruker bærenett. Men det betyr konkurranse!

Også i år fikk vi en svært hyggelig avtale med eierne av Andvik

Miljøpositive jenter: Anne-Gro, Kirsti, Marion og Margaret

Gårdshandel som står i spissen for det store arrangementet "Jentene på Kyststien". Dermed fikk vi denne gang eget, flott salgstelt til selgerne og nettene våre. Etterat etterlysningen etter selgere kom ut, meldte Kirsti, Anne-Gro og Marion seg. Dette er jo midt i ferietiden, så det var godt disse aktive jentene var "ledige". I nabotellet huserte Handelsbanken og de var blitt konkurrenter til salget vårt i og med at de ga bort bærenett! Men vi fikk da solgt litt. Uansett er det at vi viser oss frem viktig og god markedsføring, dagen var flott og jentene likeså!

HUSK Å MELDE DEG PÅ TIL
 Nordiske dager på Grand Hotell
 Terminus i Bergen 11-13 juni 2010.
Temat for møtet er
 Klimaendringer – hvordan kan vi
 bidra til å redusere virkningene av
 klimaendringene og ha bærekraft
 i våre personlige valg, i myndig-
 hetenes politikk og programmer?

SORG
 En verdig begravelse
 fjerner ikke sorgen, men
 gjør den enklere å bære.

Sletsjøe
 begravelserbyrå etb. 1924

www.gsb.no
 Behjelpelig hele døgnet
 Larvik 33 18 10 80

Et kvalitetsprodukt
Larsens Gartneri a.s.
 Tlf. 33 18 32 62 • Kleiver

Fotpleie
 Emmie Volmert Sørensen
NANSET ELDRESENTER
 Bjørnsonsvei 5 • 33 18 71 21
 907 37 877 • 33 18 24 18

RAPPORT:

Lill Bjørvik, unionens vannambassadør

FOTOS:

Margaret Støle Karlsen/SI/E/Aftenposten

Soroptimists Go for Water i Amsterdam

Amsterdam er en trivelig by med menneskelige dimensjoner. Vi (Kirsti, Gro, Margaret og jeg) bodde, sammen med unionspresident Solveig Haug Urdal og kommende unionspresident Edle Utaaker, Greta Hvaring fra Sorøpfriends i Spania og presidenten for Albir-klubben i Spania, på Kirstis lille hotell i Jordanstrøket. Det var mye norsk rundt frokostbordet for å si det sånn. Vi vandret litt rundt i Kirstis Amsterdam og satt på benken i solen ved Kirstis gamle kneipe. Vi besøkte endog kneipen på sen kveld, i full bunadstas etter festmiddagen, til stor glede/forskrekkelse, for gjengen i baren. Og da vi sang bursdagsangen på norsk for en ved barkanten, var «intet øye tørt».

Men det jeg egentlig skal si noe om var konferansen «Soroptimists go for water». Interessant var det. Jeg har aldri vært på en så stor samling før (jeg tror det var 12-1300 kvinner der), og bare det er jo ganske fascinerende; med farverige

innslag fra Afrika, som tilhører den europeiske føderasjon, og fra Surinam som også gjør det. Kontakten med Europa skyldes kolonitiden..

Form og innhold kan være to ting, men når begge deler spiller sammen gjør det inntrykk. Tenk deg åpningen, en kjempestor scene omkranset av alle unionenes flagg (57), pluss sikkert noen for land med enkeltklubber. Europapresidenten og en til (sikkert en betydningsfull person det også) skriker langsomt frem og begynner med å deklamere landenes navn, den ene på engelsk, den andre på fransk. Langsomt og høytidelig. Og det skapte virkelig en stemning som tok deg.

Og så var det mye vann, da. Det var jo det det dreide seg om. KENZA KAOUAKIB-ROBINSON, senior officer in UN, gjennom mange år ansvarlig for vann- og sanitærprosjekter i Afrika, Latin-Amerika og Midt-Østen. Hun snakket selvfølgelig

om betydningen av rent vann.

Dr. Anna Kajumulo Tibaijuka, den første afrikanske kvinne som ble valgt til Under-Secretary-General for et FN-pro-

Kenza Kaouakib-Robinson, senior officer in UN, unionspresident Solveig Haug Urdal og Lill Bjørvik

gramområde. I 2006 ble hun Director-General i Nairobi. En imponerende dame! Hun fokuserte mye på de sanitære forhold, eller heller de ikke-eksisterende sanitære bekvemligheter og understreket hva det hadde å si for jenter og skolegang. Hva gjør jentene når de har mensene f.eks.? De holder seg hjemme.

Fabien Cousteau, 3. generasjons havforsker, snakket hav og miljø og mennesket og fremtiden for vår klode.

Det var et par seminarer også. Man kunne rekke et hver dag. Det første jeg var på var sånn passe (Best practises in water and sanitation in Afrika). Det var noe annet enn det jeg trodde og handlet mest om flyvende leger.

Det andre derimot var direkte artig –

og inspirerende. Det ble ledet av 4 unge (og da mener jeg unge), entusiastiske damer med sin akademiske ballast i orden. Temaet var: Er vann en menneskerettighet? De mente jo at det var det. Det var styret i det enkelte lands plikt å sørge for rent vann til sine innbyggere. De ønsket å formulere en uttalelse, a statement. For å ha bakgrunn for sitt arbeid sendte de ut noen spørsmål til alle deltakerne på forhånd. Det var beklageligvis svært få som svarte, men vi (Norge) gjorde i alle fall det. Det var jeg svært fornøyd med der vi satt.

Disse 4 hadde forberedt en uttalelse, kanskje resolusjon er et bedre ord, i 5 deler. Og det var disse formuleringene, tankene, synspunktene, som ble diskutert. De var svært lydhøre, også når de ble presentert for noe som kanskje kunne vært litt mer gjennomtenkt, på en engelsk som ikke alltid var så lett å forstå.

Så vidt jeg forsto var meningen at sluttresultatet skulle presenteres for UN Human Rights Council.

I vårt svar på spørreskjemaet foreslo vi at det kanskje kunne få plass som et punkt i Menneskerettserklæringen (på sikt), men det er sikkert fornuftig å ta det skrittvis.

Det neste internasjonale møtet er (bortsett fra nordisk i Bergen til neste år) i Montreal om 2 år. Skal vi begynne å spare? Det går jo an å kombinere det med ferie.

Past President SI/E Mariet drikker rensset vann fra kanalene i Amsterdam. Vi har fortsatt fokus på LifeStraw

Vi vil, vi kan - la oss gjøre det

fakta

Ellen Johnson-Sirleaf (70) ble valgt til Liberias president i november 2005. Hun blir gjerne kalt jernkvinnen av sine tilhengere, trolig på grunn av sitt politiske mot og utholdenhet. Fire barn, seks barnebarn og har drevet med politikk i nesten 30 år. Johnson-Sirleaf studerte ved Harvard-universitetet og ble finansminister i 1979. Hun har også ledet FNs utviklingsprogram for Afrika og arbeidet for Verdensbanken. I 1980 ble hun fengslet etter å ha kritisert militærregimet til Samuel Doe. Deretter støttet hun opprøret til Charles Taylor, men de to ble uvenner, og etter at Taylor ble president, ble hun siktet for forræderi. To ganger måtte hun flykte i eksil for å unngå rettsforfølgelse. Da hun stilte som presidentkandidat, lovet hun å bringe en mors følsomhet inn i rollen, for slik å kunne lege sårene etter borgerkrigen. Hun har tidligere hatt en rekke fremtredende internasjonale stillinger, blant annet vært direktør for UNDPs regionale kontor i Afrika. I samarbeid med finske Elisabeth Rehn har hun også skrevet rapporten "Women, War and Peace", som har vært et banebrytende verktøy for å styrke kvinners rettigheter i fredsforhandlinger, krig og konflikt.

Vi vil, vi kan – la oss gjøre det.
Med disse ordene innledet president Ellen Johnsen Sirleaf en tre dagers internasjonal konferanse om kvinners rettigheter i Liberias hovedstad Monrovia.
Skal hun lykkes, er hun helt avhengig av et langsiktig internasjonalt engasjement.

Sidsel E. Aas, FOKUS 21.04.2009

President Ellen Johnsen Sirleaf blir kalt jernkvinnen av sine tilhengere. Selv har hun lovet å bringe inn en mors følsomhet i rollen som president.

Rett innenfor gjerdet ved inngangen til en stor fotballstadion, som var tilfluktssted for mange familier under krigen i Liberia, danser en gruppe kvinner kledd i grønne kjoler og knallrøde hodeplagg.
- Vi ønsker deg velkommen og takker vår President. Hun er en av oss, synger

kvinnene og slipper hverandre til med ulike dansetrinn til rytmiske trommeslag. Kvinnene har reist langt for å delta på det flere av dem beskriver som den største begivenheten som noensinne har funnet sted i Liberia. Over tusen deltakere fra alle verdens regioner, som representanter for ulike FN-organisasjoner, multilaterale organisasjoner, sivilsamfunnsorganisasjoner, kvinneorganisasjoner og regjeringstoppere fra Nord og Sør, har funnet veien til Monrovia etter invitasjon fra president **Ellen Johnsen Sirleaf** og hennes finske kollega, President Tarja Harlonen. Hovedtema for konferansen, eller det arrangørene strengt tatt kaller et kollokvium med Johnsen Sirleaf og Harlonen som felles møteinnkallere, er kvinners deltakelse i fredsbevarende og fredsbyggende arbeid.

- **Vi er samlet her**, delvis for å feire den internasjonale kvinnedagen, vedtatt av FN for flere ti år siden som en anerkjennelse av kvinners viktige bidrag til internasjonal fred og utvikling, sier Ellen

Johnsen Sirleaf i sin åpningstale.

- Kvinner har gjort store framskritt i løpet av disse årene når vi ser på politisk deltakelse og deres fremgang i økonomisk og politisk ledelse. Men fremdeles er det et stort gap mellom kvinner og menn, og en lang vei å gå før alle kvinner blir behandlet likeverdig med sin mannlige motpart, legger presidenten til før hun understreker at denne konferansen er et bidrag i å fremme kravet om kvinners like rettigheter og like muligheter i enhver sammenheng. Og på den måten sikre at 50 prosent av verdens befolkning har en mulighet til å bidra fullt ut i utvikling av en bedre verden for alle.

PRESIDENTENS LØFTE

Etter den blodige borgerkrigen som herjet landet på hele nittitallet, og drev 95 prosent av befolkningen på flukt, står Presiden Johnsen Sirleaf overfor enorme utfordringer. Liberia er et av verdens fattigste land, og med 85 prosent arbeidsledighet blir risikoen for en oppblomstring av konflikten ansett for å være stor. Men det er allikevel mange som snakker optimistisk om stabilitet med bakgrunn i den rollen Liberias kvinner spilte og fortsatt spiller i arbeidet for fred, gjennom å innta plasser i regjeringen eller utvikler fattigdomsreducerende programmer og som formelle eller uformelle fredsforhandlere. Liberias kvinner var til slutt de som fikk til framdrift i fredsforhandlingene i 2003, en historie så sterkt dokumentert i filmen "Pray the Devil back to hell" som flere av deltakerne fikk se under konferansen.

Da Ellen Johnsen Sirleaf inntrådte som Afrikas første kvinnelig president i 2006, la hun i sin tale vekt på at hun forpliktet seg til å styrke kvinners deltakelse i offentlige beslutninger. I tillegg så sa hun at hennes administrasjon vil styrke kvinners rettigheter innenfor alle områder, og blant gjennom lovverk som ivaretar kvinners verdighet og slår ned på kriminelle handlinger kvinner utsettes for. Offisielle statistikker viser at kvinner er representert i de ulike nivåene av nasjonalt lederskap. Kvinner innehar 17 prosent av plassene i Senatet, 12, 5 prosent i Representantenes Hus, 31 pro-

sent av ministrene og vise-ministrene er kvinner og 33 prosent av representantene blant lokale myndigheter er kvinner. Til tross for denne fremgangen, blir det understreket fra Presidentens side at det fortsatt er viktig å få på plass mekanismer som sikrer kvinners kontinuerlige deltakelse i utviklingen av landet. I tillegg til å sikre at deres bidrag i fredsarbeid og fredsbevaring får en fremtredene plass.

At hun mener alvor i å fremme kvinners maktposisjon i fredsbygging, viser eksemplet der Johnsen Sirleaf sendte tilbake FNs første spesialutsending, en mann utpekt av FNs Generalsekretær. Liberias President krevde at denne personen måtte være en kvinne, og i 2007 ble den danske diplomaten Ellen Margrethe Loj utnevnt til stillingen.

Mary Robinson, tidligere president i Irland og FNs høykommisjonær for Menneskerettigheter, kommenterer denne episoden i sin innledning.

- Hun er en President som kan si det, og det er nettopp det vi trenger, politisk vilje, understreker Robinson og oppfordrer FNs medlemsland til å følge Liberias eksempel i å kreve kvinners deltakelse i fredsbevarende prosesser.

- Det er ganske sjokkerende at det fortsatt er så få kvinner representert, sier hun. - Det er ikke fordi det ikke finnes kvalifiserte kvinner, men det har ikke vært politisk vilje til å gi kvinner denne type posisjoner.

POSITIVE ROLLEMODELLER

En gruppe kvinner som preger konferansen, utover de lokale vertinnene i sine flotte antrekk sydd av stoff med det liberianske og finske flagget flettet i hverandre, er de indiske politikvinnene. Smilende stiler de seg opp til fotografering foran de nysgjerrige internasjonale deltakerne som har hørt mye om dem på forhånd. For første gang i FNs historie utgjør kun kvinner en slik politienhet som skal bistå det liberianske politiet i samarbeidet med FN. Formed Police Units (FPU) er en spesieltrenet politienhet som kan rykke ut på kort varsel når det oppstår akutte sikkerhetssituasjoner. De er tyngre bevæpnet enn vanlig

politi og har oppgaver utover kun det å lære opp det lokale politiet.

- **De indiske kvinnenes** tilstedeværelse har bidratt til å vise at kvinner har en viktig rolle å spille i etableringen av rettsvern for de sivile i en post-konflikt situasjon, sier en representant fra det liberianske justisdepartementet og legger vekt på at kvinnene har stått fram som positive rollemodeller der flere og flere kvinner i Liberia rekrutteres inn i politiet. En annen rollemodell kan være Beatrice Munah Sieh, Liberias politisjef utnevnt av Presidenten i 2006.

Det er mange som mener at de indiske kvinnenes tilstedeværelse bidrar til å vise kvinner ikke bare som ofre, men som helbredere og beskyttere av et nytt Liberia.

- Vi har det fint her, men kulturforskjellene er veldig store, svarer en av de indiske kvinnene på spørsmål om hvordan de fyller sin oppgave. Så smiler hun, klar til å bli tatt bilde av, men vil eller kan ikke svare mere utfyllende på spørsmålet.

Noen av de liberianske kvinnene stiller på sin side spørsmål ved hvor de indiske kvinnene befinner seg når noe skjer utenfor urbane strøk?

FORTSATT STORE SÅR

Innleder etter innleder under konferansen, legger vekt på viktigheten av å respektere kvinners menneskerettigheter, at kvinner har like muligheter og at sikkerhetsperspektivet i perioder med konflikt og vold må ivaretas.

Liberias kvinner tar ordet og gir uttrykk for hvordan de opplever situasjonen.

- Dere snakker om sikkerhet, men hva mener dere egentlig med det?, spør en kvinne som har reist fra landsbyen sin flere mil unna. - En landsby, der 95 prosent av kvinnene er eneforsørgere for sine barn, hevder hun.

- Hvem stiller mennene til ansvar, spør hun og skildrer en hverdag der hun må reise tidlig hjemmefra og kommer sent hjem fra markedet der hun jobber. I mellomtiden er barna alene hjemme og må klare seg selv. Ofte kan det innebære at de er mer utsatt for seksuelle over-

grep. Kvinnen forteller stille at to av døtrene hennes har blitt voldtatt.

I løpet av den 14 år lange borgerkrigen ble voldtekt bevisst brukt for å undertrykke motstand og kve kvinner til å tjene hæren. En ny studie som ble lagt fram av organisasjonen Action Aid i begynnelsen av mars i år, viser at vold mot kvinner og særlig voldtekt fortsatt er et stort problem. Voldtekt blir ansett for å den mest alvorlige kriminelle handlingen i Liberia i dag, med gjennomsnittlig åtte saker som anmeldes hver uke der flesteparten av ofrene er under 15 år. Men her er mørketallene store, til sammenligning rapporterer helsearbeidere at over 100 kvinner og barn som har vært voldtatt eller utsatt for andre seksuelle overgrep tar kontakt hver måned.

Presidenten har satt i gang flere tiltak og er personlig engasjert i problematikken voldtekt og vold mot kvinner. I desember 2006 innførte hun en ny voldtektslov som kriminaliserer voldtekt for første gang i Liberias historie. Tidligere ble kun gjengvoldtekt sett på som en kriminell handling. Loven forbyr kausjon og har en maksimum strafferamme på livstid. I løpet av 2008 ble det etablert egne kvinneenheter på foreløpig utvalgte politistasjoner, for øvrig støttet av norske myndigheter. Kvinneenheter skal spesielt ivareta kvinner og barn utsatt for voldtekt eller

andre former for seksualisert vold. Håpet er at disse enhetene i større grad skal bidra til at overgripere straffefølges, men å omforme et helt samfunn som fortsatt slikker sine sår, vil ta tid.

Nettverk er nøkkelen til suksess

Det er ikke tvil om at Ellen Johnsen Sirleaf ønsker å være på lag med kvinnene, og støtte dem i gjenoppbyggingen av samfunnet. Under konferansen viser hun det blant annet vet å ta seg en tur til de mange salgsbodene som er satt opp utenfor stadion. Her selger kvinnene sine produkter i håp om at de internasjonale gjestene vil legge igjen litt penger. Presidenten rusler rundt og snakker med flere av kvinnene, og handler en og annen liten ting.

På en pressekonferanse legger hun ikke skjul på at hennes håp er at konferansen kan bidra til større engasjement fra det internasjonale miljøet, og at denne begivenheten kan bidra til at kvinner bygger nettverk for en styrking av kvinners posisjon også etter konferansen.

- Ved å være her motiverer dere oss. Dere inspirerer og utfordrer oss til å arbeide for en bedre framtid. Vi skal få det til før eller senere, sier hun. - Jeg håper før.

LIBERIA MED HANDLINGSPLAN PÅ RESOLUSJON 1325

I anledning den internasjonale kvinne-

dagen, lanserte President Ellen Johnsen-Sirleaf Liberias handlingsplan for en gjennomføring av FNs resolusjon 1325 om kvinner, fred og sikkerhet. Liberia er dermed det første landet i Sør med en egen handlingsplan på 1325.

Liberia kom ut av en 14 år lang konflikt i 2003, og det er første gang i et postkonflikt land at nasjonale myndigheter, FN organisasjoner (UN-INSTRAW) og lokale organisasjoner har arbeidet sammen for å bygge et inkluderende politisk dokument for en gjennomføring av FN sikkerhetsråds resolusjon 1325.

Handlingsplanen ser særlig på kvinners likestilte deltakelse i fredsprosesser og kvinner økte deltakelse i lederskap og blant beslutningstakere. FNs resolusjon 1820 om seksualisert vold i krig og konflikt er også inkludert i den Liberiske handlingsplanen, med et særlig fokus på tidligere neglisjerte områder som likhet for loven for kvinner utsatt for seksualisert vold, og straffing av overgripere.

Handlingsplanen kan leses her: http://www.un-instraw.org/images/documents/LNAP_1325_final.pdf

Artikkelen er tidligere trykket i **Kvinner Sammen** og vi har fått tillatelse til å trykke den i **Sorord**.

FAKTA

NORGES GJENNOMFØRING AV
RESOLUSJON 1325

Norge har, som medlemsland i FN, ansvar for oppfølging av resolusjon 1325 som ble vedtatt av FNs Sikkerhetsråd i oktober 2000.

Resolusjonen er et juridisk bindende dokument. Formålet med resolusjonen er å øke kvinners deltakelse i konfliktløsning og arbeidet for varig fred, samt å styrke beskyttelsen av kvinners menneskerettigheter i konfliktrammede områder. Forum Norge 1325 (FN 1325) har opprettet denne nettsiden for å spre kunnskap om spørsmål omkring kvinner, fred og sikkerhet.

FN 1325 er et nettverk av norske organisasjoner som arbeider for en helhetlig norsk gjennomføring av FNs resolusjon 1325 om kvinner, fred og sikkerhet.

<http://www.fn1325.no/>

tillitskvinner
til oktober 2010/11

President Tove Akre
Visepresident Margaret S. Karlsen
Kasserer Maureen Sinclair
Sekretær Gerd Hellenes
Styremedlem Anne-Brit Hellerud

Suppleanter: Else M. A. Johansen
Birgitte Asrum

Representanter til Unionen

1 Tove Akre
2 Anne Brit Hellerud

Suppleanter til Unionen

1 Birgitte Asrum
2 Torunn Haarberg

Koordinatorer for programområdene:

Miljø Ellen Katrine Snedal
Økonomisk og sosial utvikling

Eva Helgerud Kjus

Helse Emmie V. Sørensen
Utdannelse og kultur

Torunn H. Haarberg

Menneskerettigheter/kvinnens stilling

Mona Sveistrup

IGU Sidsel Moberg

Valgkomité Kirsti A. Renaud
Hanne Clason

Ekstensjonskomité

Lill Bjørvik
Marion Andersen

Ekstensjonsansvarlig

Lill Bjørvik

Revisorer Gro Stalsberg
Sølvi Snedal Tufte

NYTTIGE LENKER

Europaføderasjonen:
www.soroptimisteurope.com

Soroptimist International: www.soroptimistinternational.org

Websites of Soroptimist International and Federations (oversiktlig side fra SI, Union of South Africa):
home.mweb.co.za/pf/pfalkson/sisa_links.htm

Program Focus, programsidene:
www.soroptimistglobalvoice.com

Project Exchange Pool - PEP:
www.soroptimist.at/pool.htm

Five-0: www.project-five-o.org

FN: www.un.org

FOKUS: www.fokuskvinner.no

Globale fond for kvinner: www.globalfundforwomen.org

Human Rights Watch: www.hrw.org

UNICEF: www.unicef.no

United Nations Development Fund for Women: www.unifem.undp.org

United Nations Environment Programme:
www.unep.org

Women for Women International:
www.womenforwomen.org

Arne Olav Lund
INGENIØR ENTREPRENØRFORR.

Bli med på representantskapsmøtet i Trysil neste år, 4.-6. juni 2010. Vi kjører med buss hele veien og Kirsti fikser alt det praktiske! Blir vi mange, blir det enda triveligere! Og det er interessant å bli med på det som skjer på et slikt stort møte!

RAPPORT:
Gerd Stenberg
Unionens Sierra
ambassadør
FOTO: Gerd Stenberg

Slerraprosjektet SIs 4-årsprosjekt 2007-2011

Studiegruppen ankommer B0, den nest største byen i Sierra Leone. Vi ser den nye SI-presidenten, Hanne Jensbo, i spissen for gruppen.

PROJECT SIERRA – A FAMILY AND A FUTURE

Project Sierra er et fire års prosjekt som SI har i samarbeid med Hope and Homes for Children. Målet er å samle inn 2 millioner US dollar for å hjelpe kvinner og barn i Sierra Leone, et land hvor halvparten av befolkningen under en tiårig borgekrig ble hjemløse og tusenvis av barn ble skilt fra sine foreldre/familier. Prosjektet satser med bistand til tre grupper:

1. STØTTE TIL UNGE MØDRE

I løpet av borgekrigen ble unge jenter tvunget inn i sex-slaveri som ofte førte til graviditet. tenåringer fikk barn og ble uønsket i sine familier, de hadde fått barn med fienden. Prosjektet tar sikte å hjelpe disse unge mødrene til å fullføre

skolegang/utdannelse, bli akseptert av sine familier og hjelp til å bli selvhjulpne. I løpet av prosjektets første 2 år har 129 unge mødre fått hjelp til å fullføre skolegang, fått en yrkesutdanning og mange har blitt gjenforent med sine familier.

2. STØTTE TIL BARN SOM LEVER ALENE

Mange barn lever som gatebarn, flere har vært barnesoldater og er utsatt for rus og kriminalitet. Prosjektet tar sikte på å hjelpe disse barna til å vende tilbake til sine familier og få skolegang og helsehjelp. 48 barn som levde alene på gatene i Freetown har nå blitt gjenforent med sine familier og får skolegang og yrkesutdanning.

3. STØTTE TIL VANSKELIGSTILTE

FAMILIER

Enslige kvinner og besteforeldre har ofte ansvaret for mange barn og har dårlig økonomi slik at disse barna ikke får skolegang og tilstrekkelig med mat. Representanter fra kommunen er behjelpelige med å registrere de familiene som er hardest rammet. 200 familier har hittil fått hjelp til å mestre den vanskelige situasjonen. 75 familier er nå helt selvhjulpne. Barna går på skole og familiene klarer seg langt bedre enn tidligere.

Jeg ble høsten 2007 valgt til ambassadør for prosjektet i Norge. Dette er et internasjonalt prosjekt, jeg startet med å oppfordre alle soroptimistklubbene i Norge til å gi kr.100.- pr.medlem/pr.år i de fire årene prosjektet varer. I tillegg ble det utarbeidet flotte gavebrev i samarbeid med Margaret Støle Karlsen. Det har vist seg at det var

inntektsbringende, og Danmark har kopiert den ideen!

Da SI annonserte en studietur til Sierra Leone var jeg rask til å melde min interesse. Hver føderasjon kunne delta med to representanter og fra Europa ble Hanne Jensbo og jeg valgt til å delta. Jeg ønsket å delta for å se om pengene kom frem og det gjorde de. Studieturen ble beskrevet i Soroptima, noe dere i Larvik sikkert er kjent med og kan lese om der. Deltagerne møttes i London og vi ble en sammensveiset gjeng fra første øyeblikk.

Selv ble jeg igjen en uke etter at studieturen var over. Noe jeg ikke var klar over var at landet var så kriminelt belastet at jeg kunne ikke bevege meg utenfor hotellet alene.

Nåværende president for SI Freetown, Fatmata Cole, var som soroptimister flest meget omsorgsfull og besøkte meg på hotellet to ganger. Første gang reiste vi på markedet slik at jeg fikk kjøpt afrikanske produkter som jeg senere solgte på Representantskapsmøtet i Fredrikstad. Den andre gangen hun kom hadde hun vært hos skredderen og fått sydd en afrikansk kjole til meg. Vi spiste og koste oss på hotellet. Hun hadde et par ganger bemerket mine sko og jeg ba henne prøve de, de passet, og dermed var de hennes. Hun fikk også bl.a. min blå soroptimistbag, det var hun svært glad for.

Fatmata Cole og meg selv, i ny kjole

Jeg snakket mye med min værelsespike på hotellet. Hun var 26 år og hennes far hadde fire koner og 22 barn! Barna fikk kun gå på skole til og med fjerde klasse, han hadde ikke økonomi til mer skolegang for barna. Værelsespiken ønsket å lære mer og fortalte at hun alltid hadde på Tv'n på rommene hun stelte for å lære mer engelsk. Hun hadde gått over til kristendommen, de kunne

bare ha en kone! Hennes venn var journalist og hun var ofte med ham på jobben for å bruke PC. På Valentinerdagen kom hun til med gave, et stort rødt hjerte og litt frukt, hun synes så synd på meg som var helt alene.

En soroptimist som bodde i nærheten av hotellet kom på besøk en dag. Hun fortalte at det var blitt drept en skolepike like utenfor hotellet dagen før.

En annen dag fikk jeg besøk av en bror og søster av en pike jeg ble kjent med i Gambia. De inviterte meg hjem til familien men jeg våget ikke å reise dit.

Værelsespiken kom med en valentiner gave

Studieturen var en fin opplevelse hvor jeg fikk bekreftet at pengene kommer frem til de som trenger det. I løpet av dette soroptimiståret har Norgesunionen fått inn **kr.114 000!** Pengene blir sendt i september. Jeg håper at Larvikklubben fortsatt vil støtte prosjektet, det er absolutt nødvendig med bistand til dette utarmede landet hvor mange kvinner og barn har en forferdelig hverdag.

Sjekk også dette:

Informasjonsfilm - tar litt tid å laste. Husk å ha på lyd på maskinen. Klikk deg inn på www.soroptimist-norway.no og se etter prosjekter, velg Sierra og følg informasjonen du får nederst på siden.

Du må ha QuickTime installert på maskinen. Last evt. gratis ned. Følg henvisningen på nettsiden.

Totalt er det nå 17 Fairtrade-kommuner rundt om i Norge, og det er flere titalls kommuner som jobber med å oppnå status. De to nyeste

utnevelsene er Rælingen og Luster. **Fairtrade er en internasjonal merkeordning** for rettferdig handel mellom bønder og plantasjer i utviklingsland og importører i Nord. Når du ser Fairtrade-merket på et produkt, betyr det at en uavhengig tredjepart har kontrollert at det er betalt en rettferdig råvarebetaling og at det jobbes for at produsentenes arbeidsforhold blir stadig bedre. Hver gang du kjøper et produkt med Fairtrade-merket på, bidrar du til bedre leve- og arbeidsforhold for bønder og arbeidere i Sør.

Over en millioner bønder og arbeidere i 58 land i Afrika, Asia og Latin-Amerika tilknyttet Fairtrade-systemet.

Fairtrade-standardene tilsier at: Bøndene, organisert i kooperativer, får en minimumspris som har skal dekke bærekraftige produksjonskostnader og helst gi et lønnsoverskudd. Plantasjearbeidere får arbeidskontrakt, minst nasjonal minstelønn og faste lønnsutbetalinger. Bondekooperativer og plantasjearbeidere får i tillegg til råvarebetalingen en såkalt Fairtrade-premium, en pott penger som skal brukes på utviklingsprosjekt eller utviklende tiltak i nærmiljøet. Mange bruker premiumen på skole, helsetjeneste, utbygging av vann- og strømtilførsel eller investeringer som gjør produksjonen mer effektiv.

Internasjonale arbeidsmiljøstandarder skal overholdes (ILO-konvensjonene).

Norge ble stiftet i 1997 av 12 organisasjoner: Kirkens Nødhjelp, Redd Barna, Norsk Folkehjelp, Framtiden i våre hender, Kirkerådet, Handel og Kontor, Norsk Nærings- og Nytelsesmiddelarbeider Forbund, Verdens Naturfond, Alternativ Handel, Det kongelige selskap for Norges Vel, Norges Bondelag.

Senere har Utviklingsfondet sluttet seg til. Viktige støttespillere er PRESS, Changemaker og Norges Bygdekvinnelag. Nå finnes blant annet kaffe, sukker, juice, bananer, ris, te, kakao, sjokolade, honning, blomster, vin og bomull med Fairtrade-merket i Norge. Fairtrade-merkede produkter selges i alle dagligvarekjeder, i tillegg til kiosker, blomsterforretninger og andre utsalgssteder. Det kommer stadig nye produkter.

Kyllingsuppe

- 2 kyllingfileter
- 1 løk
- 1 ss karri
- 2 bkser hakkede tomater
- 3 dl fløte
- Chilli (etter smak)
- 2 terninger grønnsakbuljong
- 1 dl vann

Del kylling og løk i biter, stek dette på forhånd, ha i resten og kok i 10 min før servering (fort og greit)

(I stedet for chilli kan du bruke tomater med chilli)

Olivenbrød - her anbefaler jeg dobbelt posjon - kjempegodt!

- 25 g gjær
- 2,5 dl. lunkent vann
- 1 ts salt
- 3 ss olivenolje

ca. 4 dl hvetemel

1 ts oregano

Til pensling:

Olivenolje, grovt havsalt, oliven u/stein, delt (gjærne sort) og rosmarin

Heves i ca 1 time (gjærne lenger) Når deigen er satt til heving andre gangen (i langplanne) stikk hull over det hele med finger. Etterheves i 1/2 til 1 time. Pensle med olivenolje. Strø grovt havsalt, oliven og rosmarin på toppen.

Stekes i 20 min ved 225 grader. Til en posjon bruk liten form, dobbelt posjon bruk langpanne. Dersom du ønsker et litt høyere brød brukes en liten form. Til tredobbel posjon bruker du bare dobbelt posjon gjær.

kylling-suppe

Jeg er ikke den store kokken - glad i å spise men ikke like glad i å lage mat. Men her kommer en rett som er enkel og smaker utrolig god. Olivenbrødet serveres sammen med suppen, her må du lage minst dobbel posjon for brødet smaker himmelsk - server det gjerne litt lunkent

Ønsker du veiledning om frisyre og image, hårpleie eller fargedesign - vår spisskompetanse i alle fagets disipliner står til din disposisjon.

JAZZ

FRISØR

BYENS INNOVATIVE FRISØR • TORGET • LARVIK • TLF. 33182025
Mandag-fredag 09.00-18.00 • Lørdag 09-15.00

Det du *virkelig* trenger

Adelin

Kongegata 27, Larvik 33 18 13 20

RAPPORT:
Tone Lund Nilsen
FOTOS:
Galina Guran

Distriktsmøtet i Holmestrand 1. september 09

Kanskje kom møtet litt brått på, for denne gangen var det bare 4 Larvik - soroptimister som deltok på distriktsmøtet. Totalt var det 80 damer tilstedet, og vi som var der, hadde en hyggelig kveld.

Via skypeoverføring hadde vi kontakt med klubben i Chisinau i Moldova. Artig at dagens teknologi gjør at vi kan snakke med og se de som er langt unna. Samtalen foregikk på engelsk, og vi fikk et lite innblikk i den politiske situasjonen i landet, og vi hørte litt om klubbens arbeid.

Kveldens tema var "italiensk aften" og vi fikk vakker operasang av Holmestrands lokale operasanger Kjersti Engø og hennes mann pianist Roberto Pronzato.

Etterpå lærte vi om italiensk vin, særlig fra Veneto, av en lokal vinkspert. Vi fikk italiensk mat, og mange lesket seg med god vin til maten.

I tillegg til nevnte program var det siste nytt fra distriktets klubber. Tove fortalte litt fra oss. Det er alltid artig å høre fra de andre. Vi ble blant annet

fortalt at Skien/Porsgrunn skulle til vennskapsklubb i England med en stor gruppe.

På slutten av møtet, ble stafettspinnen gitt videre til vår klubb. Det betyr at vi er arrangør av neste års distriktsmøte. Planleggingen startet allerede i bilen hjem.

Det var et hyggelig møte, men vi fra vår klubb følte nok at det kunne vært litt mer fokus på det vi som organisasjon er opptatt av.

Et lite utsnitt av forsamlingen: Tone Lund Nilsen og Tove Ak, Larvik, Randi Carlstedt, Liv Handeland, Jorunn Moe og Randi Dugal fra Tønsberg og Inger Marie Winge-Sørensen fra Sandefjord

Fredsduen har dårlige kår

Trivselsplagg til kvinner i alle aldre.
Behagelige, fargerike og midt i blinken for kombinasjoner som gir mange kreative antrekk.

Velkommen til en hyggelig handel!

Gylnetider
www.gylnetider.com

Jegersborggt. 2 • Lilletorget • 33 13 09 61
Åpningstider: man.-fre. 10-17 • tors. 10-18 • lør. 10-15

Kate Moore aktiv soroptimist med brennende engasjement

Jeg ble medlem av SI Nantwich & District-klubben i 1981 – etter å ha hørt Past International President Thelma de Leeuw snakke om arbeidet som ble utført av SI Storbritannia & Ireland det året hun var føderasjonspresident. Jeg var så imponert av det arbeid hun skisserte, at jeg ivret for å bli medlem.

Karrieren min har i hovedsak vært å jobbe med personalansvar, særlig i meieriindustrien i Storbritannia. Jeg var personal- og sikkerhetsansvarlig i mange år for det (daværende) største produserende meieri i Europa. Imidlertid, da meieriproduksjon i Storbritannia ble tvunget til å innskrenke, grunnet melkekvoter i EU, bestemte jeg meg for å danne eget konsulentfirma. Jeg jobbet over hele landet på kontrakt med flere meierier, der jeg hjalp overflødige medarbeidere på alle nivåer med å finne annet arbeid eller komme i gang med omskolering.

Jeg ledet i mange år en regjeringskomité for sysselsetting av funksjonshemmede, i samarbeid med UK Department of Employment (tilsvarer NAV) for å skaffe arbeidsplasser til funk-

sjonshemmede. For dette arbeidet, mottok jeg i 1991 æresbevisning MBE (Member of the British Empire) av Dronning Elisabeth II.

I løpet av min Soroptimist-«karriere», som har vart i nesten 3 tiår, har jeg vært presiden to ganger (1984 – 1985 og 1996 – 1997), og hatt andre diverse verv. I 1996 satt jeg i gang vår «Soroptimist Share Bear Carol Konsert» som gikk i 10 år og høynet oppmerksomhet rundt SI i lokalsamfunnet, og skaffet teddybjørner til sårbare og mishandlede barn.

Jeg har hatt flere verv på regionsnivå. Disse inkluderer å være distriktskontakt og medieansvarlig, pluss at jeg hadde en periode som unionspresident fra 2001 – 2002 under føderasjonspresident Lynne Duvning.

På føderasjons nivå arbeidet jeg som personal rådgiver for «Federation Management Board» fra 1998 – 1999, og ble valgt som «Federation Councillor» for min region fra 2005 – 2007, der jeg arbeidet med både ekstensjonskomité og medlemskomité. Jeg ble valgt som «Director of Membership» i 2007 for en toårs periode og har nylig blitt gjenvalgt.

Jeg har siden 2000 vært en «Federation Accredited Training», dvs. levert føderasjon-trenings moduler (Teams of Excellence) til medlemmer i min region.

I 1997, etter oppfordring fra International President Hilary Page, etablerte jeg Soroptimist Chat Lines slik at soroptimistene verden over kunne kommunisere. Dette var i tiden før Soroptimistene hadde egne websider, og Chat Line eksisterer fortsatt og promoterer kunnskap og vennskap.

Jeg ble medlem av «Glasgow International Convention Committee» etter anmodning fra International President Lynn Dunning, og ledet «Lasting Legacy Project», der jeg skaffet egnede salgsartikler som kunne omsettes til medlemmene under Convention. Dette resulterte i et overskudd på £16,000 som ble donert til Oxfam. Pengene ble brukt til et rent vann- og sanitær- prosjekt i det krigsherjede område Central Mindanao i Filippinene.

Mitt engasjement mot landminer og klasevåpen stammer fra tidlig 90-tallet da SI først ble oppmerksom på krigsrelaterte problemer med to 10-desemberappeller, og det vellykkede fireårs prosjekt med det Internasjonale Røde Kors - Limbs for Life. I 2002 ble jeg valgt som UK Soroptimisters representant på den UK-delen av den Internasjonale Komité for å forby landminer «Landmine Action», og i de følgende fire år ordnet jeg samarbeid mellom UK Soroptimister og «Handicap International», «den International Cluster Munition Coalition» og «Adopt-a-Minefield».

Som resultat av dette spennende arbeid, ble jeg invitert å delta i styret for «Landmine Action», et verv jeg fortsatt har. Det var grunnet mitt arbeid med «Landmine Action» at jeg deltok på FNs CCW (Convention of Certain Conventional Weapons) i Geneve og ble involvert med CMC (Cluster Munitions Coalition) og Oslo-prosessen som resulterte i den nye internasjonale traktaten

mot klase- våpen. Traktaten ble formelt undertegnet av over 90 land i Oslo Rådhus 3. desember 2008 og per i dag har 98 land undertegnet og 17 land har ratifisert traktaten. Det kreves 30 ratifiseringer for at traktaten skal anerkjennes i internasjonale lover.

Mens jeg skriver dette innlegget for Margaret, sitter jeg på et fly på hjemreis-

et anledningen til å belyse de forferdelige menneskelige tragedier som er et resultat av klasevåpen; fortellinger som jeg har hørt av mine vidunderlige unge venner – min andre familie – som har opplevd mange lidelser grunnet disse forferdelige våpen.

Mitt arbeid med både «Landmine Action» og «Cluster Munitions Coalition»

mitt arbeide som soroptimist, og verden over med Cluster Munitions. Dessverre, døde han i november 2008, men til hans ære og etter hans ønske, skal jeg fortsetter med mitt arbeid så lenge helsen tillater.

Jeg har to flotte sønner og to

vidunderlige barnebarn som jeg tilbringer mye tid sammen med. I sommer dro jeg til Nova Scotia med min eldste sønn og barnebarn på vennebesøk. Jeg er glad i å reise, og det var flott å ha med barnebarn til Prince Edward Island i august og besøke «Avonlea» og «Green Gables». Jeg har lest «Anne of Green Gables» for dem, og vi har sett videoen – familie- og samvær med dem står høyt på prioriteringslista.

Jeg vet ikke hva fremtiden vil bringe

mens jeg tilpasser meg et liv uten George, men jeg vet at jeg vil fortsette mitt arbeid og medlemskap i Soroptimist Interntional. Det kommer en dag det blir slutt på reisingen, men jeg vet jeg kan opprettholde daglig kontakt med soroptimistvenninner verden over med Chat Line....takk være den jeg har fått utviklet spesielt vennskap med Margaret.

Takk for at jeg har fått love til å

dele min historie med dere. Jeg ønsker SI Larvik og medlemmene alt godt i fremtiden, og håper at vi møtes en dag....

Oversatt av Maureen Sinclair

Gro og Margaret traff igjen Kate Moore
i Oslo da klasebombeavtalen ble signert i desember 2008

en fra Mexico City. Her har jeg deltatt på FNs konferanse om nedrustning med International President Hanne Jensbo og International Programme Director Dawn Marie Lemonds. Under workshoppen, talte jeg på vegne av Soroptimist International om arbeidet som legges ned av våre medlemmer i forbindelse med nedrustning og fredsarbeid. I tillegg – og til min forbauselse – ble jeg også bedt om å redegjøre på vegne av «Cluster Munition Coalition», og benytt-

fortsetter. I Liberia, arbeidet med «Landmine Action» er nå rettet mot nedkjemping av bevæpnet vold og trening og reintegrering til samfunnet av eks-soldater og barnesoldater (både gutter og jenter). Dette er et program vi håper å anvende i andre krigsherjede områder i Afrika.

På det personlige plan; jeg var gift i 45 år med en vidunderlig mann, min sjelevenn og støtte i alt jeg foretok meg med

UNIFEM
is the women's fund at the United Nations. It provides financial and technical assistance to innovative programmes and strategies to foster women's empowerment and gender equality

Hos Vita får du alt du trenger til deg og kroppen din. God kvalitet til gunstige priser og et bredt produktutvalg gir deg alt du trenger på ett sted. Gode produktkunnskaper om make-up og personlig pleie generelt. Våre imøtekommende medarbeidere hjelper deg gjerne med å finne frem til produktet som passer akkurat deg. Gode råd og veiledning er ikke dyre hos Vita. **Besøk oss i Bryggerikvartalet - midt i sentrum!**

VITA

ALT I PERSONLIG PLEIE HUDPLEIE MAKE-UP DUFT KROPPSPLEIE HÅRPLEIE HELSEKOST

Larvikklubbens egen Anna Sofie Sanderud:

85-åring med sterke meninger

Sorord har fått tillatelse til å trykke jublantintervjuet som sto i Østlands-Posten for ikke lenge siden:

Selv mener Anna Sofie Sanderud at hun er for gammel til å protestere. Hører man henne snakke om ting som engasjerer, merker man imidlertid at hun er en protestmaker i forkledning. Lørdag 19. september fylte hun 85 år.

Da jeg satt i bystyret på 70- tallet fant jeg raskt ut at det var en del interessante saker, sier Anna Sofie Sanderud.

– Men det var ikke så mange som sa noe. 85-åringen sitter på sin balkong i borettslaget ved Borgejordet, og fra den har jublant utsikt over et hav av larvikstak.

– Den gang fikk elever utdelt vitnemålet sitt på kirketrappa, fortsetter Sanderud.

– Det syns jeg ikke noe om, og så protesterte jeg. Hun smiler litt beskjedent.

– Det var ikke populært å protestere, men etter hvert fikk vi igjennom at det skulle skje på Munken i stedet. Røyking

under møtene i bystyret ble det også en slutt på – etter at Anna Sofie Sanderud opponerte. Fra første stund, da Anna Sofie Sanderud kom til Larvik på begynnelsen av 70- tallet, har hun engasjert seg.

– Jeg ble politisk interessert da jeg flyttet hit. Min store sorg er at Venstre gikk så mye tilbake ved valget, sier Sanderud.

– Det har alltid vært mitt parti.

Særlig er det skolesaken som opptar den engasjerte damen. Med seks barn som alle har vært igjennom skolen, har Sanderud god

erfaring med systemet.

– I skolen i dag er det litt for mye lek og leven, mener jeg.

– Ikke at barna skal sitte der stramme og rette i ryggen, men en viss kustus må man ha hvis man skal lære noe på skolen.

Under barndomsårene i Drammen lærte Sanderud å sette pris på naturen.

– Fra åskammen der vi bodde kunne jeg gå på ski rett ut i marka, det var et fabelaktig skiterreng! Stråler hun.

– Jeg går fortsatt mye tur, blant annet med Turistforeningens seniorgruppe en gang i uken, forteller Sanderud videre.

Anna-Sofie og Maureen under feiringen av klubbens 40-årsjubileum i september.

– Vi er mellom 30 og 60 eldre på turene, og så har vi juleavslutning på Lauvesetra.
– Og da er ikke jeg den eldste! sier Sanderud med en latter.

Det var rett før krigen at Anna Sofie og mannen møtte hverandre.

– Mannen min måtte flykte til Sverige, og kom seg senere videre til Canada, hvor han ble pilot. Noen soldatkarriere ble det imidlertid ikke.

– Og det er jeg glad for! Da han kom hjem i 1945 giftet vi oss på rappen, smiler hun.

Da han fikk jobb som overlege på sykehuset i Larvik, flyttet Anna Sofie med.

– Moren min var Norges første kvinnelige øyelege, forteller hun.

– Medisin er noe jeg godt kunne tenke meg den gang, men med alle barna ble det ikke tid til det. Og flere etterkommere har det blitt. Når Anna Sofie Sanderud ikke er sammen med en av sine seks barn, 17 barnebarn eller ni oldebarn, har hun mye annet å henge fingrene i.

– Jeg drev mye med billedvev, helt til synet ble for dårlig for et par år siden, forteller hun.

Lydbøker gjør det lettere for henne å «vri på hjernecellene», som hun selv sier.

– Jeg er med i en leseklubb også. Den ble startet allerede under krigen, og jeg ble med da jeg flyttet til Larvik. Biografier, krim – og Sigrid Undset er særlige favoritter.

– Første bind av Kristin Lavransdatter leste jeg da jeg var ung, som hun også var i boken. Andre bind leste jeg da jeg hadde

stiftet familie, og tredje bind når da jeg var eldre – som Kristin Lavransdatter også er i den siste boka.

– På en måte har jeg fulgt hennes liv samtidig med min egen alder, sier Sanderud.

Anna Sofie forsøker å følge med i tiden.

– Jeg er på nett! Og betaler regningene mine på nettet, kan hun stolt fortelle.

– Da sitter jeg med forstørrelsesglass for å se tallene riktig, sier hun og ler så stolen rister.

– Det er helt fantastisk å se hvordan barnebarna mine håndterer data, sier hun, men legger til:

– Men man må ikke glemme at det er en verden og en flott natur der ute også.

Ulrikke Bjørnsdatter Aarseth Østlands-Posten

Noe som ikke kom frem under dette hyggelige intervjuet av vårt klubbmedlem Anna Sofie, er at hun har vært soroptimist i 36 år. Hennes mor var sågar unionspresident Solveig Steen, Kongsberg soroptimistklubb, 1959-61.

Men det som i allefall skulle ha vært med i intervjuet er at Anna Sofie fikk krigsdeltakermedaljen for sitt engasjement i illegalt arbeid under krigen. Hun hadde akkurat tatt artium, hadde siktet seg inn på en universitetsutdanning. Tyskerene stengte imidlertid universitetet så det ble med drømmen. Hun engasjerte seg da i illegalt arbeid i okupasjonsårene, noe hun fikk krigsdeltakermedalen for, lenge etterpå - først i 1992.

Nedenstående bilde viser den høytidelige overrekkelsen av medaljen.

Vi gratulerer Anna Sofie med 85-årsdagen og takker henne for hennes engasjement i klubben, alltid interessert, blid og inkluderende. Hennes yrkestittel er husmor og ingen kan vel si at hun ikke har "utført sitt arbeid med verdighet og under ansvar"... og mere til!

Redaksjonen

RAPPORT:
Karin Guttormsen
FOTOS:
SI/E

SI/E fredspris ble utdelt i Amsterdam til Valdete Idrizi

På SI/E kongressen i Amsterdam i sommer ble Soroptimistenes Fredspris delt ut for tredje gang, og det var Valdete Idrizi fra Kosovo som ble tildelt den for 2009. Jeg skriver gjerne litt i Sorord om soroptimistenes fredspris og Valdete. Selv var jeg med mange andre tilstede da hun fikk tildelt prisen. Hun holdt en interessant tale for kongressdeltagerne og ble hjertelig gratulert med stor applaus for sitt fredsbyggende arbeid.

Peace Prize - Soroptimistenes Fredspris

Først litt om bakgrunnen for prisen og hva som skal til for å komme i betraktning som kandidat til prisen.

Dere husker at Heidrun Konrad hadde "Women Building Peace" som motto for sin periode som føderasjonspresident, 2003-2005. Det var da SI/E opprettet fredsprisen, Peace Prize som ble utdelt første gang under kongressen i Wien i 2005. Den deles ut annet hvert år og består av et diplom og en statuett

designet av Bettina Scholl Sabbatini og en sjekk som for 2009 var på € 20 000. Modellen for statuetten er den samme som illustrerte Heidruns motto, kvinnen som holder en fredsdue i hånden.

INTERNATIONAL SOROPTIMIST
OF EUROPE

Prisen finansieres av et eget fond "Peace Fund" hvis midler kommer fra overskudd fra ulike SI/E arrangementer,

ikke fra medlemskontingenten.

Kriterier for å bli nominert

Hensikten med fondet, "Peace Fund" er å fremme fred ved å prisbelønne en kvinne eller en gruppe kvinner som har vært eller er i virksomhet med fremragende prosjekter for å fremme fred. Prosjektene kan omfatte forskjellige typer virksomhet knyttet til:

- Menneskerettigheter, rettferdighet, rasisme, spørsmål om identitet, politikk, demokratisering, betydning av lovverket o.a.
- Styrke grunnleggende menneskelige behov mot fattigdom og for sosial og økonomisk rettferdighet som bidrar til fred.
- Arbeid mot kjønnsrelatert vold og diskriminering.
- Arbeid mot krig, vold, væpnet konflikt – slike som angår flyktninger, fordrevne

mennesker, tvangsinnkalling av barne-soldater og annet.

I tillegg skal minst tre av disse kriteriene legges til grunn for utvelgelse av aktuelle kandidater:

- Det må utføres et langsiktig og bærekraftig arbeid.

hadde gjort og/eller fortsatt var i gang med ulike langsiktige prosjekter, alle hadde fredsbygging som grunnleggende formål. To av disse var aktivt engasjert i pågående konflikter eller som brobyggere etter nylig avsluttet krig, men som ennå er en "varm" konflikt.

CBM som organisasjon arbeider over hele regionen og har oppnådd respekt og troverdighet. Folk har tillit til den og vet hvor de kan gå når problemer oppstår. CBM har fått til utallige linker blant folk, styrket kvinnes stilling, styrket yringsfriheten ved bl.a. å utgi et eget magasin. Valdete har en imponerende CV hva angår utdanning, yrkeserfaring og innsats i en rekke organisasjoner i landet og på Balkan forøvrig, men også i dansk flyktningsråd. Hun har oppnådd enestående resultater, og hun er høyt respektert i ulike kretser også på høyt politisk nivå. Valdete spilte en viktig rolle i å utvikle og implementere troverdighet for samhandling mellom ulike organisasjoner i lokalsamfunnet i forbindelse av Marti Ahtisaaris forslag om selvstendighet for Kosovo. I 2008 mottok hun "International Women of Courage Award for Europe" av USAs tidligere utenriksminister, Condoleezza Rice for sitt forpliktende fredsbyggende arbeid på grasrotnivå i Mitroviceregionen.

Valdete Idrizi til venstre sammen med Ferdeze Bokshi, president i Pristinaklubben i Kosovo, som var forslagstiller.

- Det må utføres et eksemplarisk arbeid med ansvarsfølelse og hengivenhet til saken.
- Det skal være uegennyttig og uselvisk.
- Toleranse skal ligge til grunn for arbeidet.

Det å finne frem til den ene kandidaten som nomineres til prisen, er et vanskelig og ansvarsfullt arbeid. Selv var jeg medlem av juryen for 2009 og erfarte at det er mange avveininger som skal tas for å være sikker på at den ene er den rette. For 2009 var det ni kandidater som alle

Valdete Idrizi

Juryen var enstemmig i at Valdete Idrizi fra Kosovo i tidligere Jugoslavia var prisvinneren for 2009.

Som leder fra 2001 for CBM, Community Building Mitrovica utfører hun en betydelig innsats som "brobygger" for fred i Mitroviceregionen hvor det er mange etniske motsetninger.

Gjennom utvikling av ekte og varig mellommenneskelig dialog og samarbeid mellom serbere og albanere har hun tro på å kunne gjenoppbygge interetnisk sameksistens i regionen.

For tiden fullfører hun sine MA studier bl.a. innenfor Nansen Dialogue Network i "Applied Conflict Transformation Studies"(ACTS) som går på overgang/ bro mellom akademisk forskning og erfaringer som er høstet på grasrota. Nansen Dialogue Network har sentre i 10 byer på Vest Balkan som arbeider med interetnisk dialog for å gjenoppbygge relasjoner mellom grupper som har stor innflytelse. "Vi reparerer ikke hus, vi forbereder naboskap".

Etter å ha møtt Valdete personlig og sett hennes CV m.m., vil jeg ikke bli forundret om Valdete Idrizi som ikke er mer enn ca. 35 år vil bli en person som vi kommer til å høre mere om internasjonalt.

Soroptimisthilsen

Karin Guttormsen

RAPPORT:
Emmie Volmert Sørensen
FOTOS:
Margaret Støle Karlsen

Larvikklubbens 40-årsjubileum 12. september 09

Et bilde som oser av trivsel og glede: Liv Høibø, Hilde Eskedal og Gerd Hellenes feirer klubbens jubileum på Wassilioff

“Snille folk får fint vær” er det noe som heter, så det var 26 snille og blide damer som møtte opp i Stavern en strålende høstlørtdagsformiddag. Vi skulle på sight seeing i Larvik pr. buss.

Østlands-Postens pensjonerte journalist og Larvikspatriot, Per Nyhus, guidet oss fra Larviks nye stolthet, kulturhuset Bølgen, via en vakker blomstrende ny bryggepark til Herregården. På veien så vi huset hvor Gjest Bårdsen hadde gjemt seg, og bysten av Bertram Narvesen, stifteren av Narvesenkjeden.

Vår flotte, gamle fengselsbygning passerte vi også på vei til smugene hvor Arne Nordheim og Thor Heyerdahl har vokst opp. Videre dro vi mot badeparken hvor blant annet Larviks kulturhus har vært til nå. Vi avsluttet turen med Per Nyhus ved Farrisvannet hvor han fortalte og viste bilder fra den gamle Fresjeborgen. En interessant tur for både innfødte og gjester.

Selv om vi fikk servert deilige oste-snacks som Kirsti hadde laget og drikke på bussen, så alle fram til lunsj på

Wassilioff etter hvert.

Vi ble møtt av tre unge fiolinister fra Larvik Kulturskole. De spilte vakkert for oss før en opplagt festkomiteformann, Sissel H. ønsket medlemmer og gjester velkommen.

Vår avtroppende president, Gro S, “mimret” bare litt, som hun sa, blant annet snakket hun om hva hennes avdøde tante og tidligere soroptimist, Astrid Jahnsen, hadde skrevet fra tidligere soroptimistmøter. Vi var så heldige å

Ellen Gade, Sandefjord, klubbens gudmor og unionspresident Solveig Haug Urdal

Emmie V. Sørensen og Kirsti A. Renaud

Elisabeth S. Christiansen, Sandefjord og Birgitte Aasrum

Sølvi Snedal Tuft, Marion Andersen

ha besøk av vår Unionspresident, Solveig Urdal, og hun snakket pent om klubben vår, og det samme gjorde Ellen Gade fra Sandefjordsklubben. Hun var med og startet klubben vår for 40 år siden.

Vi ble overrakt hyggelige gaver og

Eva Solberg, Mona Sveistrup

hilsener fra alle de andre Vestfoldklubbene, og vårt medlem Anne Sofie Sanderud, fikk overrakt nydelige roser pga stor dag. Vårt eneste chartermedlem, Else Karlson, fikk også en liten hilsen sammen med Liv Heibø, som har vært medlem nesten like lenge.

Berit Engebretsen (Horten) og Lill Bjørvik

Timene flyr fort i hyggelig selskap, og etter en deilig varmmrett og sjokoladekake og kaffe og enda mer prat, fant vi ut at vi har all grunn til å glede oss til klubbens STORE jubileum om ti år.

Norsk Soroptima har gått videre

Som dere vet, har Fredrikstad-klubben overtatt redaksjonen av Soroptima. Vi er godt fornøyd med jobben vi har gjort i Larvik, og ønsker Fredrikstad lykke til.

De var selvfølgelig spente og visste egentlig ikke hvordan de skulle gripe dette an, men gikk på med stor glød og forventning. Vi kommuniserte en del med dem via epost, men de ønsket også et møte med oss. Det er noe eget ved det å sitte sammen og spørre om smått og stort. Dette møtet kom i stand 2. september i Horten. Vi satt over en kopp kaffe på Bryggen Hotell på kaia, og hadde en hyggelig stund. Gro, Lill og jeg dro herfra, og fra Fredrikstad kom de kvinnesterke, hele fem interesserte damer. De hadde mange spørsmål, og vi fortalte hvordan vi hadde arbeidet og fordelt oppgavene.

Når dette leses, er den nye redaksjonen godt i gang og har laget både to og tre

blader. Det er spennende å se hvordan hver klubb setter sitt preg på bladet. Nå er det opp til oss medlem-mer over hele landet å bruke bladet, skrive innlegg, lese og følge med.

Her er gjengen fra Larvik som har hatt redaksjonsansvaret for Norsk Soroptima: Margaret (4 år), Sissel (4 år), Lill (4 år), Gro (2 år) og Eva (2 år),

RAPPORT:
Sissel Hobæk
FOTO:
Athanassiou

Vi har vært på charterfest

Popi Athanassiou, unionspresident Solveig Haug Urdal, Sissel og Margaret

Vi har vært på charterfest

Hele to nye klubber er chartret i 2009, nemlig Follo i Østfold, og Romerike/Lillestrøm i Akershus. Follo var først ute og ble innstiftet 19. juni. Da inviterte de til charterfest på Drøbak Fjordhotell. Slike fester er åpne for alle soroptimister, derfor står invitasjonene i Soroptima. Ifølge vedtektene skal en representant for Soroptima inviteres, og vi dro likeså godt to fra vår redaksjon, nemlig Margaret og undertegnede. Det var første gang jeg var på slikt arrangement, men Margaret har deltatt før. Den nye klubben har 18 medlemmer, akkurat mange nok til å bli etablert. På ettermiddagen var selve charteringsmøtet. Der var alle klubbmedlemmene

til stede, sammen med unionspresident Solveig, representanter for fadderklubben Rygge og en tillitskvinne fra Soroptimist International of Europe, nemlig leder av lovkomiteen, greske Popi Athanassiou. Hun hadde med seg sin mann, for de benyttet anledningen til å ta en Norgesferie mens de var her. Og ikke hvilken som helst Norgesferie, nei – et helt hurtigrutecruise på 11 dager skulle de ha. Unionspresidenten kjørte dem til Gardermoen dagen etter, for de skulle fly til Bergen. Håper de hadde fint vær, slik at Norge fikk vist seg fram fra sin beste side. Popi gikk gjennom lover og vedtekter med Follo-medlemmene og til slutt ble selve charteret, kontrakten, overrakt. Dette var den forretningsmessige delen av dagen, og selv den ble Margaret og jeg med på, for vi var tidlig ute, gikk

rundt hotellet for å se oss rundt, og der satt jamen en stor gruppe soroptimister samlet. Vi ble vinket inn og overvar resten av seremonien.

Resten av ettermiddagen og kvelden var satt av til sosialt samvær, og da kom det mange flere soroptimister fra naboklubber som ønsket å være med. Det ble mingling i salongen med et glass i hånden, middag, taler og masse prat og latter. Sanger ble sunget, og en soroptimistpianist akkompagnerte. Det er svært hyggelig å møtes slik, og det anbefales på det sterkeste. Man behøver ikke kjenne mange på forhånd for å melde seg på til slike arrangement. Man glir naturlig inn i flokken, og alle snakker sammen som de hadde kjent hverandre i mange år. Bare prøv!

THORESEN
transport a.s

Hilde ønsker oss alle en riktig god jull!

Bildet er tatt ifb. med et juleopplegg i Turistforeningens regi, og sto i ØP, men vi likte bildet så godt at vi tok det med her også!

Anne-Brit Hellerud

min hobby bilrally

Min nyeste hobby fikk jeg for 5 år siden: RALLY

Dette er en sport som er kjempespennende å følge med på. Det er vel som alt annet, at jo mer du "setter" deg inn i det, desto mer spennende blir det.

Sist helg, lørdag 26 sept var det siste NM runde i rally. Den er lagt til Hedemark hvert år. Kl 09.00 var vi klare ved start i Brummundal. Denne starten ble spesiell p.g.a. den triste ulykken som skjedde under rally Larvik. Det ble holdt en kort og fin tale og deretter 1 min stillhet til minne om Elise 10 år som omkom i Andebu. Alle bilene kjører nå med et klistremerke med ELISE og 1 rød rose på. Himmelen er blå og sola begynner å varme litt. Alt taler for at det skal bli en fin dag, tross alt. Min yngste datter er kartleser, derfor er vi her i dag. Hun kjører med en ung sjåfør som heter Kristian. De kjører Peugeotcup. Det er totalt 6 biler i denne cupen. Det settes opp pre-

mier for hver NM runde og en total premie etter alle NM rundene. "Følelsen er god i dag" sier Kristin "den ligger her i magen nå" - spennende! Kristin og Kristian setter seg i bilen og ruller over starttrampa. Så er det transportetappe fram til SS1 (fartsetappe). Totalt skal de kjøre 8SS i dag, ca 10 mil med fart. Det er lagt 1 service mellom 4 og 5 SS, 45min har de da på å spise og rep. evt. skader på bilen. De kan da få hjelp av sitt eget team til. Ellers utenom service må de rep selv uten hjelp. Vi drar til SS3, fordi det der kan se spennende ut og lett og komme til for å se. Vel framme finner vi en bra plass, det er en lang bakke nedover og det er satt opp en sjikane for å bremse ned farten. Sjikane = hinder (6 store høyballer satt i slalåm).

Bilene kommer fort. De som ligger på 1.pl kommer først, fordi de kjører fortest. deretter blir de startet med 1min mellomrom. Endelig der kommer nr 37, Kristin og Kristian, det går fort og støvføyka står i været. Det ser veldig bra ut! Erik tar litt mellomtider for meg. Vi må se litt på "gruppe" nasjonal også. Her kjøres det

med Volvo, BMW. litt eldre biler. Gøy å se hvordan det er mulig å manøvrere slike biler. Kartleseren leser "noter" som de tidligere har skrevet opp i fellesskap ved gjennomkjøring av etappene. **NOTER:** KRØEN = KUL, 5V=VENSTRE SVING SLAK, 1H = HØYRE SVING KRAPP. Så må vi ned til service for å hilse på kjente og se hvordan resultatene er så langt. Alle er blide, noen blir intervjuet, noen spiser mens andre skrur. Nå er det gått 45 min så vi vinker Kristin og Kristian av gårde igjen og lykke til. Så er det ut på skogen igjen for oss også. Vi finner en plass bak et gjerde ved en sving. Bilene kommer susende nedover bakken og så inn i svingen. Plutselig er det en bil i toppen av bakken som har problemer. Den holder på å forsvinne ut, men sjåføren klarer å holde bilen på veien og vi kan puste lettet ut. Men se: bagasjelokket har falt av og ligger midt i veien rett etter svingen. - Hva med neste bil? Han klarer det bra - treffer bagasjelokket på siden slik at

det flytter eg ut i grøfta. Vi klapper! Dette er bra. Der kommer Kristin og Kristian - bra fart, dette er gøy. Mange biler er nå blitt "borte". Den ene etappen er visstnok veldig dårlig, så mange har fått for store skader på bilen sin til at de kan kjøre videre, mens andre har kjørt ut. Heldigvis er kravene til sikkerhet i rally stor. Belter, konstruksjoner, hjelmer, dresser og undertøy. Alle klær skal være merk med årstall og være brannsikket. Vi må se litt på Volvene igjen - før vi kommer oss ned til målrampa og få resultater. Hadde vi hatt radio med oss kunne vi fulgt med på rallyradion.

Hver bilkategori blir premiert: WRC, Subaru cup, Peugeot cup osv. Motorvolum på bilen spiller også inn på hvor de stiller i klasse. Nå er vi spente - Kristin ringer meg: YES! Vi klarte det! De har tatt i alt de kan og klart på SS6 å kjøre 14 sek. raskere enn konkurrenten, SS7 tok de inn 23 sek. Så de vant dagens Peugeot cup og klarte 2.plass i Peugeot cup i år. Kjempebra og gøy. Så er det å kjøre opp på målrampa, sjåføren blir intervjuet og mottar sjekk for 1.pl., mens kartleseren må levere tidbok som bekrefter riktige tider hele dagen. Nå må alle rallybilene inn i "parkferme" hvor vinnerbilene blir kontrollert og ellers blir det tatt stikkprøver. Rally har også inngått avtale med dopingpolitiet, så det er sjekk av vinner sjåførene. Så har de møter og etter hvert er det premieutdeling og pokaler i vente. Vi kjører hjem etter en flott og spennende dag på skogen med solskinn og mange trivelige mennesker.

Det som er så fantastisk med rally er miljøet. Det er et utrolig inkluderende miljø her. Alle hjelper alle og alle føler seg velkomne her. Om du er gutt eller jente, velkommen er du!

Målet mitt er nå å komme meg til Sicilia om et år for å se Erik og Valter kjøre Historic rally der.

Soroptimist bokormen!

Boktyven

Av Markus Zusak, oversatt til norsk ved Henning Hagerup

Romanen "Boktyven" starter sin historie i 1939 i Nazi-Tyskland. Ni-åringen Liesel Memingers foreldre er sendt i konsentrasjonsleir, og Liesel får et nytt fosterhjem i Himmelgaten, en forstad til München. Her blir hun bestevenn med naboens sønn, Rudy Steiner. Hun blir nær knyttet til fosterfaren, Hans, som spiller trekkspill og lærer henne å lese. Hun oppdager at hun ikke kan motstå bøker. Derfor stjeler hun dem. En dag dukker jøden Max Vandenburg opp, og får holde seg skjult i familiens kjeller.

Liesel deler historiene med naboene i bomberommet, mens bomberegnet er på sitt verste, og med Max, som hun får et varmt og nært forhold til. Bøkene hjelper henne til å klare å motivere seg og inspirere både seg selv og de rundt henne fram til bombingene i 1943. Døden, som er historiens forteller og jeg-person, treffer Liesel første gang da broren hennes på 6 år dør etter et hosteanfall. Dette skjedde mens Liesel bodde sammen med sin mor og far, før jødeutryddelsene startet. Etter at broren ble tatt fra henne, blir det mange flere møter med døden. Liesel skjønner raskt at Hitler har ordene i sin makt og bruker dem bevisst, de samme ordene som hun selv elsker, men også hater. Uten ordene ville ikke Hitler hatt makt, men da hadde ikke bøkene eksistert. Boka er på 540 sider. Om det kan virke langt på ungdom, varierer Markus Zusak

skrivestilen mellom Dødens fortellinger og den konkrete handlingen. I tillegg dukker det opp forklarende fotnoter midt inni teksten. Max skriver og illustrerer to hefter til Liesel, Overmannen og Ordristeren med Max. Disse er kopiert inn i boken og gjør den til en spesiell bok. "Når Døden forteller en historie, bør du lytte", står det på omslaget til "Boktyven". Med Døden som historieforteller, blir perspektivet uventet og uvanlig. Døden reiser rundt i verden og samler opp sjeler. Under andre verdenskrig hadde han det særlig travelt. Døden opptrer faktisk ganske sympatisk. Han velger seg ut et menneske som utgangspunkt, og forteller både om hvordan dette mennesket opplever krigen, hvordan menneskene rundt opplever den, og ikke minst om hvordan døden selv opplever all ondskapen og drepingen under krigen.

Liesel, og de andre hovedpersonene, er skildret med varme og kjærlighet og boken har et fint driv framover i fortellingen. Jeg opplevde en rørende og vakker, tankevekkende, klok og gripende fortelling som var lett å lese og vanskelig å legge fra seg. Dette er en bok jeg virkelig vil anbefale dere alle å lese!

Mona Sveistrup

Trysil Soroptimistklubb ønsker å sende en hilsen til klubben i Larvik gjennom klubbbladet Sorord.

Klubben i Trysil ble chartret 8. januar 1994 og er således ingen gammel klubb i den norske soroptimistfamilien. For tiden er vi kun 15 medlemmer, så dere skjønner at vi konstant jobber for å få flere medlemmer. Det viser seg ikke å være så enkelt på et lite sted som Trysil, vi har ikke det samme befolkningsgrunnlaget å ta av som for eksempel dere har i Vestfold.

Kanskje jeg skal si litt om Trysil? Kommunen er stor i utstrekning, ca 3000 km², og da jeg var lita jente lærte jeg at Trysil kommune er større en hele Vestfold fylke! Her bor det rundt 6700 innbyggere, og vi har i løpet av de siste 30 år gått fra å være en typisk jord- og skogbrukskommune til å bli en typisk reiselivskommune. Trysilfjellet er Norges største vinterdestinasjon og vi tar mot gjester fra store deler av Europa. Dette setter selvfølgelig sitt preg på kommunen, men utviklingen og veksten har stort sett vært lite kontroversiell og reiselivet

gjesteskribenten

Gro Skaaret

president i Trysil Soroptimistklubb

blir sett på med positive øyne av tryslingene.

Derfor gleder vi oss veldig til å ta mot alle landets soroptimister til Representant- og landsmøte 4. - 6. juni neste år. Vi er godt i gang med planleggingen og har etablert hovedkomite og diverse underkomiteer. Avtale er gjort med Radisson Blu Resort Trysil, og dere som var i Fredrikstad fikk et glimt av hotellet gjennom den presentasjonen vi hadde der. Dere andre som er interessert kan finne ut mer på www.radissonblu.no/resort-trysil. Hotellet åpnet i desember i 2008 og er nytt og fint. Vi er derfor trygge på at møtene og festmiddagen blir en suksess!

Vi skal også lage til et spennende program for de som ikke er representanter til møtet. Komiteen som jobber med dette har allerede presentert et forslag for de andre i klubben til stor begeistring!

Naturlig nok er dette soroptimiståret preget av at vi skal arrangere landsmøtet, men vi prøver å ha andre tema på møtene våre og ivareta de normale aktivitetene våre. Hvert år har vi en torgdag i Trysil sentrum der vi selger bakst, syltetøy og annet av markens grøde. Lørdag 26. september var vi på plass på

markedsplassen ved Gammelskula med produktene våre og vår nyinnkjøpte roll-up. Salget gikk strykende og i løpet av de få timene vi var på plass, solgte vi for rundt 6.600 kroner! Det kommer godt med i ei slunken klubbkasse.

Da vi var nystiftet, dro vi i gang et dialektprosjekt der vi filmet og intervjuet gamle tryslinger og fikk dem til å fortelle på trysildialekt. Dette vil være en verdifull video om noen år, ettersom dialektene våre kan stå i fare for å dø ut. Av andre prosjekter vi er engasjert i, er samarbeidet med Miliamani-klubben i Nairobi og deres arbeid for barn i slummen der. Vi vil nevne at vi har engasjert oss lokalt med å dra i gang vedlikehold av blomsterbed i kommunens nye miljøgate. Vi har også forsøkt å få vår kommune til å pynte opp innkjøringen til sentrum. Før jul hadde vi salg av hjemmebakte julekaker, lefse og stomp på et butikkssenter i sentrum. En kjempesuksess! Som dere skjønner prøver vi å ha en blanding av lokale og fjerntliggende prosjekter.

Vi ønsker dere hjertelig velkommen og gleder oss til å ta i mot dere i Trysil i juni 2010!

Støtt våre annonsører - de støtter oss!

Statoil Service Stavern

 STATOIL

tlf. 33 16 58 60

 vitus|apotek
STAVERN

STAVERN
Sport

DRONNINGENSGATE 2
3290 STAVERN ☎ 33 19 89 41

HOTEL
WASSILIOFF

Havnegt. 1 Stavern, Norway
• Tel: 33 11 36 00 •

Unn deg en elektriker!

HAFSA
ELEKTRO • AS

33 18 68 60

God reise !

Peer Gynt Tours

Rabbenkroken 19 - Skien
Tlf. 35 91 28 20
www.peergynt.com

REISEGARANT
RGF
FONDET

nettbuss

MARINAALPIN®
SPORTS & LEISUREWEAR

STYLED IN STAVERN, NORWAY

Ikke ett
hår
bedre
enn de
andre!

BJØRN'S
frisørsalong

Prinsegt. 10 - 3250 LARVIK

33 18 50 83

RAPPORT:

Solveig Haug Urdal, guvernør

FOTO:

Anne Baggethun

Chartring av Norges 67. soroptimistklubb

Avtroppende president i Norgesunionen, Solveig Haug Urdal, har vi i Larvikklubben fått et nært og godt forhold til. Hennes siste "embedsjobb" var chartring av den nyeste klubben i Norge, Romerike-Lillestrøm soroptimistklubb. Solveig, som nå er en av våre to guvernører, sa seg villig til å skrive noen ord til Sorord om chartringen og her er hennes innlegg:

Chartering av Norges 67. soroptimistklubb 26. september 2009.

Klubben heter Romerike-Lillestrøm og har 27 medlemmer. Dermed er det pr. 1. oktober 2026 soroptimister i Norgesunionen. "The Constitutional Assembly" er en meget høytidelig innledning til charterfestlighetene. SI/E presidentens personlige representant, og dermed stifter av klubben, var Ulrike Neubert, SI/E Programme Director. I tillegg til chartermedlemmene, ledet av sin president Kirsten Berg Stephansen, var unionspresident Solveig Haug Urdal, gudmor Sidsel Lundin fra fadderklubb Oslo II, ekstensjonsleder Bodil Fygle Egeland, distriktskontakt Øst 1 Laura Pollard, guvernørene Karin Guttormsen og Ingrid Johnsen til stede.

Unionspresidenten åpnet møtet og

siterte SI president Hanne Jensbos 10 gode grunner for å være soroptimist. Ulrike Neubert ga en historisk oversikt over SI organisasjonen, en bevisstgjøring om lover og vedtekter og en hyldningstale til de nye soroptimister. Deretter ble 3 eksemplarer av lover og vedtekter i Europaføderasjonen undertegnet. Charterpresidenten kunngjorde valget av klubbstyre. Hun ga også en økonomisk oversikt for klubbens drift. Etter en oppsummering av møtet ved unionspresidenten var det tid for foto-grafering og gratulasjoner.

KI 18.00 var startpunktet for den store banketten med hele 77 deltakere. 18 soroptimistklubber var representert. Det var et festlig dekket taffel som ble innledet med en morsom og rørende konsert av en 10 årig jente som sang fra "Les Miserables". Det var en høytidelig seanse da fadderne satte soroptimistnålene på de nye søstrene, og charteret ble overlevert. Talen til Ulrike Neubert gjorde inntrykk, for hun fortalte også fra sitt hjemland i 30 år, Kenya. Vakre gaver hadde hun med: halskjeder laget av fingernemme kvinner hvor grunnmaterialet var kulørte blader fra magasiner. Med dette kjøpet hadde kvinnene fått livsgrunnlag en hel måned. Ulrike fikk en Norgesbok med musikk og et Norgeskart fra chaterklubben. For øvrig vanket det mange gaver og hilsener. Den kvinnelige ordføreren i Skedsmo, Anita

Kirsten Berg Stephansen, som signerer, og stående bak, Ulrike Neubert, representant for SI/E ved høytideligheten.

Orlund, holdt en fornøylig tale hvor kvinners viktige innsats på jorden var hovedpoenget. Likeens var hun glad for at den lokale soroptimistklubben ville engasjere seg i krisesenteret. Fra kommunen vanket en pengegave. I sum – det var en chaterfering med både alvor og skjemt, en uforglemmelig opplevelse. Dessuten var ikke feiringen slutt kl 24 lørdag kveld. Søndag formiddag var møtestedet Fetsund lensmuseum. Deretter fulgte en vågal båttur i naturreservatet Nordre Øyeren med 30 cm vanndybde og sterke vindkast. Her var vi da 32 soroptimister som satte "sjøbein", en artig erfaring.

Dette er beretningen fra chartringen av Romerike-Lillestrøm SI, en milepæl i Norgesunionens historie som for første gang teller mer enn 2000 soroptimister. "The more soroptimists, the better world"

Hvorfor jeg ble soroptimist?

Da må jeg tilbake til høsten 2003. Jeg ble oppringt av Maureen som lurte på om jeg kunne tenke meg å bli med i Larvik Soroptimistklubb. Soroptimist? Hva var det? Jeg hadde aldri hørt om soroptimisme før. Maureen ville gjerne komme hjem til meg og fortelle om klubben, og det var jo hyggelig. Jeg var skeptisk, for jeg lurte på om dette var en slags losje med hemmelige ritualer, men det fikk jeg jo avkreftet. Maureen fortalte om yrkeskvinner som hjelper kvinner rundt om i verden til å skaffe seg utdanning og eget levebrød. Dette hørt interessant ut, og jeg takket ja til å være observatør på noen møter.

Senere fikk jeg vite at det var en fysioterapeut i Tønsberg, Kristin Ruder, som hadde foreslått at jeg kunne være et potensielt medlem. I tillegg kom denne henvendelsen rett etter at jeg hadde flytta for meg selv etter en skilsmisse. Da var det veldig positivt å bli med på noe for å komme ut og treffe andre.

Når jeg kom på møtene, merket jeg hvor hyggelig det var der. Den gode stemningen og alt det flotte engasjementet gjorde at jeg følte at her kunne jeg bli en del av et fint fellesskap.

Utdanningsfond,

prosjekter, desembertiere, Moldova ... mye spennende og interessant som jeg kunne få ta del i. Hva kan vi ikke få til når vi er mange sammen?

Jeg følte at dette var noe for meg, så derfor ble jeg etter hvert medlem. Maureen og Margaret er mine faddere, og de har tatt godt vare på meg. Min egen innsats kan nok variere litt i perioder, men jeg setter pris på å få være med i denne flotte klubben.

Kvinner Sammen tar opp internasjonale miljø- og utviklingsspørsmål i et kvinneperspektiv. Magasinet gis ut av FOKUS fire ganger i året. Prioriterte områder er kvinners situasjon og rolle i Sør, kvinnerettet bistand og internasjonal solidaritet mellom kvinner.

Abonnement er gratis og kan bestilles fra
fokus@fokuskvinner.no

Say NO to Violence against Women

United Nations
Development Fund for Women

UNIFEM

Her mottar generalsekretæren signaturboken fra Nicole Kidman, UNIFEMs

GOODWILLAMBASSADØR, 25. november i år.

“Det er en ære å motta signaturboken - dette er mer enn signaturer, dette er håp og forventninger fra millioner av mennesker verden over som har signert på Say NO- kampanjen”.

UNIFEM's Say NO to Violence against Women campaign er en verdensomspennende kampanje for bevisstgjøring, formidling og handling når det gjelder arbeidet mot vold mot kvinner. Kampanjen støtter generalsekretær Ban

Ki-moons egen kampanje UNiTE to End Violence against Women. UNIFEMs initiativ demonstrerer at dette er en global bevegelse av mennesker som krever slutt på vold mot kvinner og som krever at dette blir hevet opp på toppnivå i stater/regjeringer verden over.

Klikk deg inn på

<http://www.unifem.org/campaigns/vaw/>
og les mer om kampanjen

Lill, unionsuppleant Siren H. Østvold, Anne Baggethun og Margaret

Miljønett ut i verden!

Verden i denne sammenheng er Bergen. Lørdag og søndag 5. og 6. november hadde Margaret og jeg den store glede å være tilstede på et inspirerende «utvidet unionsstyremøte» med de nye tillitsvalgte. Med på reisen hadde vi Amerikakofferten full av bærenett til Nordiske dager som skal finne sted i Bergen i juni neste år. Det så ut som om vi hadde tenkt å bli en stund, men vi skulle bare spare frakt :-)

For øvrig hadde vi de strålende. Flott møte, super overnatting hjemme hos unionskasser Inger (Hølvold), fargerik kveld på galleri K-design på Altvøen. Her er glimt fra vår helg i Bergen.

Lill Bjørvik

Kofferten full av miljønett! :-)

Noen av deltakerene på uu i Bergen

Britt Nordgren, unionssekretær, Siren H. Østvold, suppleant, unionspresident Edle Utaaker og 1. visepresident Sigrud Ag

Likestilling i topp-politikken kan ta 40 år

Det er ikke sikkert de afrikanske kvinnene i landene sør for Sahara har tid til å gå i 8. mars-tog. De må nok heller stille seg i den lange vannkøen for å sikre barna sine dagens vannrasjon.

Hvert eneste år bruker disse kvinnene over 40 milliarder timer på å hente vann til familiene sine. Det er like mange timer som hele den franske befolkninga jobber i løpet av ett år.

Det er FN som i en rykende fersk rapport som fastslår dette. Over en milliard

– det vil si en sjettedel av verdens befolkning – har i dag ikke tilgang til rent vann – og det er kvinnene og barna som betaler den høyeste prisen.

I tillegg dyrker disse kvinnene rundt 60 prosent av all den maten som familien spiser, og de har også eneansvaret for

å oppdra og forsørge ungflokkene sine.

- Ikke rart de ikke har tid eller mulighet til å drive politikk eller kjempe for egen rettigheter. Dessuten er det ofte forbudt for dem å delta i politisk eller økonomisk virksomhet utenfor hjemmet.

Det er Venstres stortingsrepresentant Trine Skei Grande som prøver å forstå hvorfor det fortsatt er så få kvinner med i styre og stell på verdensbasis. Det er bare 18 prosent kvinner med i topp-politikken på parlamentsnivå.

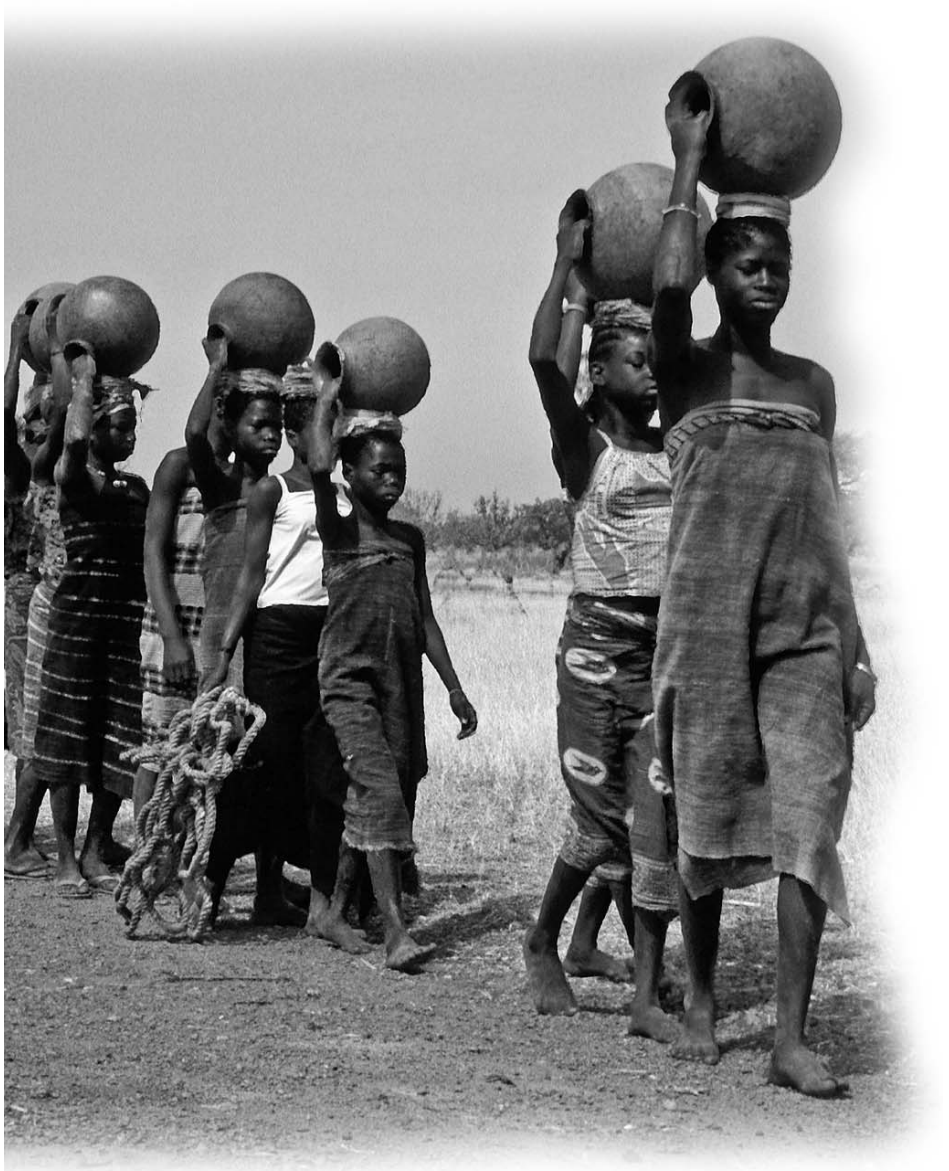
Grande satt i det norske panelet

da FNs utviklingsfond for kvinner (Unifem) presenterte rapporten «Hvem står til ansvar for kvinnene?» i Oslo i forrige uke. Og rapporten er ikke akkurat lystig lesing. I løpet av de siste ti årene har ikke andelen kvinnelige parlamentsmedlemmer økt med mer enn åtte prosent.

Fortsetter man med dagens tempo,

vil man ikke oppnå full politisk likestilling i topp-politikken før i 2045, fastslår rapporten. Unifem refser regjeringene. Mange land har underskrevet internasjonale avtaler. De har laget handlingsplaner og vedtatt lover, men effekten av dem når ikke ut til kvinnene på grasrotnivå.

Aftenbladet.no

Jenter fra Øvre Volta i sin daglige jobb for å hente vann.

UNfoto

Gi en gave du selv ikke vil unnvære!

Gavekort

på lokalvisen

Bestill på tlf. 33 16 30 00
eller på e-post: abo@op.no

Julegaven som pakkes opp og pakkes opp og pakkes opp ....
... hele året!

Østlands-Posten

Lokalavisen for søndre Vestfold • www.op.no • distriktets største markeds plass. Garantert.

*S*Ørord

Det er viktigere hvem du er
enn hva du utretter

”

Elinora

ELINORA CONSULTING AS

Spesialister i styrearbeid for små og mellomstore bedrifter.
Elbjørg Gui Standal - Kjell Standal
Tlf. 70 10 09 70 • Faks 70 13 78 04 • www.elinora.no